

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarstukken 2016

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Jaarverslag.....	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Uitvoering programma's	7
2.2.1	Programma Omgevingsdienst algemeen	8
2.2.2	Programma vergunningverlening bouw	12
2.2.3	Programma vergunningverlening milieu	17
2.2.4	Programma handhaving milieu	22
2.2.5	Programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk.....	27
2.2.6	Programma advies en overige taken.....	34
2.2.7	Totaal overzicht programma's 2016	40
2.3	Stelseltaken.....	41
2.4	Complexe handhaving ODRA.....	41
2.5	Evaluatie samenwerking Gelderse Omgevingsdiensten	41
3	Verplichte paragrafen	43
3.1	Inleiding	43
3.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	43
3.2.1	Bepaling weerstandscapaciteit.....	43
3.2.2	Inventarisatie risico's	44
3.2.3	Weerstandsvermogen	45
3.2.4	Kengetallen	46
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	46
3.4	Financiering.....	46
3.5	Bedrijfsvoering	48
3.5.1	Dienstverleningsovereenkomsten.....	48
3.5.2	Rapporteren	49
3.5.3	Sociaal jaarverslag	49
3.5.4	ICT/Informatievoorziening/werkprocessen	49
3.6	Lokale heffingen	50
3.7	Verbonden partijen	50
3.8	Grondbeleid	50
4	Jaarrekening	51
4.1	Overzicht van Baten en Lasten naar categorie 2016	51
4.1.1	Toelichting op overzicht baten en lasten naar categorie 2016.....	53
4.2	Overzicht van baten en lasten 2016.....	60
4.2.1	Toelichting op overzicht van baten en lasten 2016	60
4.3	Saldo van de financieringsfunctie	60
4.4	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	61
4.5	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	61
4.6	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	62
4.6.1	Toelichting incidentele baten en lasten per programma	62
4.7	Vennootschapsbelasting	62

4.8	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en publiek en semipublieke sector	62
4.9	Balans per 31-12-2016	71
4.9.1	Toelichting op de balans	74
4.10	Schatkistbankieren	80
4.11	Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï.....	81
5	Ondertekening.....	82
6	Controleverklaring	83

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Omgevingsdienst Regio Arnhem.

In dit document leggen wij verantwoording af over:

- de bestede incidenteel beschikbare middelen en;
- de bestede structurele middelen voor de uitvoering van de ingebrachte taken.

Naast de toelichting op de jaarrekening treft u toelichtingen aan op de resultaten van de programma's. Ook het Sociaal Jaarverslag 2016 is integraal onderdeel van dit jaarverslag (bijlage 1). Omgevingsdienst Regio Arnhem blijft volop in beweging. Ook in 2016 volgden ontwikkelingen binnen en buiten ODRA zich in soms hoog tempo op. Graag nemen we u in de onderstaande inleiding en in de komende pagina's mee terug in 2016.

Productdienstencatalogus (PDC)

Omgevingsdienst Regio Arnhem heeft in 2015 een start gemaakt met de transitie van input- naar outputfinanciering. In 2016 heeft deze transitie een vervolg gekregen. De productdienstencatalogus 2016 is in juli 2016 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Deze catalogus bevat productkaarten die de partners van onze omgevingsdienst helderheid bieden, zowel op inhoud van de uitvoering van de taken als op kosten. Op basis van ervaringen heeft een doorontwikkeling van de productdienstencatalogus voor 2017 plaatsgevonden. De catalogus voor 2017 is in december 2016 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De kengetallen (productprijzen) zijn op basis van een steeds nauwkeuriger tijdschrijfmethode voor 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld (als onderdeel van de productdienstencatalogus). De productdienstencatalogus van ODRA is een dynamisch document.

Outputfinanciering

Deze productdienstencatalogus is de basis voor de werkprogramma's 2017 die wij, samen met de regisseur van uw organisatie, in 2016 hebben opgesteld. Strikte toepassing van het systeem van outputfinanciering op basis van een productdienstencatalogus (PDC) betekent voor de partner dat hij betaalt voor het geleverde product. Deze prijzen/tarieven zijn in de PDC vastgelegd.

Het jaar 2017 is een proefjaar voor de outputfinanciering. ODRA rapporteert in 2017 zowel op basis van input (ingebachte formatie) als op basis van output. Er zal echter op basis van input worden afgerekend.

Realisatie werkprogramma's

In 2016 zijn veel van de geplande onderdelen van de werkprogramma's van onze partners gerealiseerd. Voor de meeste partners geldt ook dat de raming van vraaggestuurde programma's in 2016 is behaald. Bij een aantal partners bleef de vraag, bijvoorbeeld om advies of vergunningen milieu, achter bij de raming. De bouwpartners van ODRA (Arnhem, Lingewaard, Renkum en de provincie Gelderland) hebben ervaren dat de aanvragen vergunningen bouw de raming in 2016 fors hebben overschreden. Om aan de toegenomen vraag te voldoen, is hiervoor naast de flexibele schil ook extra capaciteit ingezet.

Ontwikkeling ODRA

In de jaren 2014 en 2015 hebben de voorbereidingen en de implementatie van S4O (Suite for Omgevingsdiensten; zaakgericht systeem) veel inzet en aandacht van de organisatie gevraagd. In 2016 heeft ODRA dit project afgerond. Daarmee is een krachtig fundament voor het zaakgericht werken (volgens de Gelderse zaaktypencatalogus) en het werken met

uniforme processen gebouwd.

Medewerkers hebben het werken met S4O steeds meer onder de knie gekregen. Hieraan gerelateerd is er ook een flinke slag met betrekking tot het tijdschrijven gemaakt. De tijdschrijfgegevens zijn van groot belang bij het bepalen van betrouwbare productprijzen (kengetallen).

Gegevensbeheer

Goede, actuele en volledige inrichtingsgegevens zijn van groot belang voor de uitvoering van werk door ODRA. Ook in 2016 is hard gewerkt om de inrichtingenbestanden voor de partners van ODRA actueel en kwalitatief goed op orde te krijgen. De eisen van het project I-GO binnen de Gelderse Omgevingsdiensten zijn hierin leidend geweest. De meest actuele kernregistratiemilieuinrichtingen (KRMI) is, samen met de risico-analyse en de handhavingsstrategie, de basis voor het bepalen van het aantal integrale controles voor de werkprogramma's 2017 geweest. Ook in 2017 wordt verder gewerkt aan het actueel houden van de inrichtingenbestanden. Voor het project I-GO moeten van veel bedrijven nog aanvullende gegevens worden verzameld.

Kwaliteit

Het leveren van kwaliteit blijft een belangrijk thema voor ODRA. Omgevingsdiensten zijn immers vanuit de wens tot kwaliteitsverbetering (in combinatie met een efficiënte uitvoering van taken) tot stand gekomen. De KPMG Kwaliteitscriteria 2.1 zijn leidraad. ODRA heeft zich tot doel gesteld te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarom is ook in 2016 volop geïnvesteerd in het verhogen van het kennisniveau van onze medewerkers. Binnen het Gelders Stelsel zijn alle OD's geaudit op voldoen aan de kwaliteitscriteria. De resultaten van deze audit voor ODRA vindt u in de bijlage 2.1 en 2.2. Opleiden is een continu proces. Ook voor de komende jaren is een opleidingsplan opgesteld. Over de professionaliteit van onze organisatie en de ODRA-medewerkers leest u hierna onder "Professionaliteit en duurzame inzetbaarheid" meer.

Planning en control cyclus

In 2016 is ODRA gestart met het werken met een organisatiebrede planning & control-cyclus (P&C). De P&C cyclus 2017 voor het bestuurlijke traject is door het bestuur vastgesteld.

Professionaliteit en duurzame inzetbaarheid

Om de professionaliteit van organisatie en medewerkers verder te vergroten is ook in 2016 de HR jaarcyclus doorlopen. Deze cyclus houdt in dat iedere ODRA-medewerker een jaargesprek met zijn/haar leidinggevende heeft gehad. Daarbij zijn in een Individueel Werkplan (IWP) afspraken vastgelegd over de te leveren prestaties (kwantitatief en kwalitatief). Ook concrete bijdragen aan de ontwikkeling van de afdeling/organisatie en competentieontwikkeling komen aan bod. Daarnaast heeft iedere ODRA-medewerker door middel van een persoonlijk ontwikkelplan zijn/haar ambities in kaart gebracht. De beoordelingsgesprekken met medewerkers over 2016 vinden uiterlijk maart 2017 plaats.

Bij het professionaliseren van ODRA gelden de volgende uitgangspunten:

- ODRA is een permanent lerende organisatie;
- we leveren kwalitatief hoogwaardige producten en diensten;
- de medewerkers zijn taakvolwassen (dé professional);
- de medewerkers werken met plezier;
- de verantwoordelijkheid ligt laag in de organisatie;
- de klant staat centraal en;
- ODRA heeft meerwaarde voor de klant.

Duurzame inzetbaarheid is en blijft een belangrijk thema binnen ODRA.

U leest hierover meer in het Sociaal Jaarverslag 2016 van ODRA (bijlage 1).

Ziekteverzuim

In 2015 had ODRA een ziekteverzuimpercentage van 5,53%. Dat was primair het gevolg van enkele langdurige, niet bedrijfsgerelateerde ziektegevallen en ongevallen. In 2016 steeg het gemiddeld ziekteverzuim van 5,53% naar 6,07%.

ODRA-breed is de gemiddelde duur van het verzuim in 2016 ten opzichte van 2015 flink gestegen. De verzuimfrequentie daarentegen is flink gedaald. Vier medewerkers hebben een ernstige en langdurige ziekte. In 2016 kreeg de organisatie met twee sterfgevallen te maken.

ODRA heeft zich ervoor ingezet de gevolgen daarvan voor de bedrijfsvoering zo goed mogelijk op te vangen. Vanuit oogpunt van goed werkgeverschap is geïnvesteerd in adequate aandacht en begeleiding.

Organisatiewijziging

De komende Omgevingswet vraagt nog meer integraliteit in uitvoering van werkzaamheden. Samenwerking, flexibiliteit en wendbaarheid moeten optimaal zijn. In 2015 zijn daarom de voorbereidingen voor een wijziging van de organisatiestructuur gestart. Op 1 april 2016 is deze wijziging geëffectueerd. Vanaf die datum bestaat de organisatie uit 4 afdelingen en een (kleine) stafafdeling. Voor de afdelingshoofden betekende dit meer sparring partner zijn en minder 'op de inhoud' te opereren. Aan die verandering is op individueel niveau en met het MT gewerkt. De medewerkers van ODRA zijn snel gewend geraakt aan de nieuwe organisatie.

In 2016 heeft de organisatie van drie afdelingshoofden (vast en interim) afscheid genomen. Het MT bestond per 31 december 2016 uit 4 afdelingshoofden en de directeur (eveneens afdelingshoofd staf).

Omgevingswet

Naar verwachting treedt in 2019 de Omgevingswet in werking. De impact van de Omgevingswet voor gemeenten is groot. Van de gemeenten worden nieuwe, ingrijpende keuzes verwacht, zoals het maken van omgevingsplannen. De Omgevingswet heeft ook invloed op de werkprocessen en de producten van partners en ODRA. Daarom is in 2016 met de partners afgesproken om een platform te vormen. Zo kunnen we kennis met elkaar delen, elkaar versterken in het proces en uniforme werkafspraken maken.

Communicatie met partners

De regisseurs van de partners stellen het op prijs als zij tijdig worden geïnformeerd over ontwikkelingen binnen ODRA. Zowel in het partneroverleg als tijdens de gesprekken met onze accountmanagers hebben we in 2016 verder gewerkt aan een verbetering van de informatievoorziening. De ODRA-accountmanagers waren ook in 2016 het eerste aanspreekpunt voor partners om de resultaten, plannen, wederzijdse ambities en eventuele knelpunten te bespreken. ODRA kijkt positief terug op de constructieve partneroverleggen in 2016.

Tot slot

ODRA heeft in 2016 verder gebouwd aan de organisatie. De basis is op orde en voldoende krachtig om vol vertrouwen naar de toekomst te kijken. De komst van de Omgevingswet vraagt de nodige wendbaarheid, daadkracht en flexibiliteit van onze organisatie. Daarop is voorgesorteerd door per 1 april 2016 de nieuwe organisatiestructuur te implementeren.

De medewerkers hebben gewerkt aan hun deskundigheid door het volgen en succesvol afronden van opleidingen en trainingen. Daarmee is de robuustheid van ODRA in 2016 gegroeid.

De strategische inspanningsprojecten, voortvloeiend uit het strategisch plan 2016-2017, kregen in 2016 tijd en aandacht van de medewerkers. We hebben ervaren dat de hoeveelheid projecten, in combinatie met de reguliere werkzaamheden, veel werkdruk (beleving) veroorzaakte. Daarom hebben we voor 2017 meer focus aangebracht. Dit neemt niet weg dat ODRA een ambitieuze organisatie is en blijft. We willen graag vooruit, maar beseffen ook dat 'stilstaan en reflecteren' deel uitmaken van vooruitgang.

In 2016 hebben we tijd in het verbeteren van onze externe communicatie gestoken. Uniforme werkprocessen vragen om uniforme briefteksten. Teksten die voor een 'gemiddelde lezer' leesbaar en begrijpelijk zijn. Met het opstellen van deze teksten is in 2015 een start gemaakt. In 2016 is hieraan ODRA-breed verder gewerkt en heeft een gefaseerde uitrol plaatsgevonden. Correspondentie blijft ook in 2017 een aandachtspunt. In 2016 hebben we ook aan onze telefonische bereikbaarheid gewerkt. Verbeterplannen worden in 2017 uitgevoerd.

Vooruitblik

Het jaar 2017 kent een aantal belangrijke doelen. We werken verder aan de professionalisering van onze organisatie. Samenwerking, werkplezier en verbondenheid zijn daarbij van groot belang. Ook dit jaar zetten de ODRA-medewerkers hun deskundigheid en professionaliteit in om werkprogramma's te realiseren. Verder richten we onze pijlen op de projecten Omgevingswet, Energie en Asbest. Daarnaast zetten we in 2017 volop in op de verdere ontwikkeling van de werkprocessen, de P&C cyclus en informatiemanagement. De werving en selectie van de nieuwe directeur voor ODRA zal in 2017 ook de nodige aandacht en energie vragen.

Ben Robben, directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

2 Jaarverslag

2.1 Inleiding

In 2016 is, via de partnerrapportages, verantwoording afgelegd over de gerealiseerde productie en bestede uren binnen de werkprogramma's. In dit hoofdstuk zijn de resultaten en bestede uren over het jaar 2016 per programma in beeld gebracht en toegelicht.

De 6 programma's binnen de rapportage zijn:

- Omgevingsdienst algemeen
- Vergunningverlening milieu
- Vergunningverlening bouw
- Handhaving milieu
- Handhaving bouw, bodem en vuurwerk
- Advies en overige taken

Inputfinanciering

Ook in 2016 werkte ODRA op basis van inputfinanciering. Dit betekent dat het budget en de formatie zijn ingebracht, die op de begroting van 2012 van de partners, ten behoeve van de betreffende taken waren geraamd.

2.2 Uitvoering programma's

In deze onderdeel van het jaarverslag leest u welke resultaten Omgevingsdienst Regio Arnhem per programma heeft behaald. De cijfers betreffen de periode van januari tot en met december 2016.

Programmabegroting 2016

Op grond van de financiële verordening ODRA (art. 3, lid 1) begroot ODRA op producten ingedeeld naar programma's: 'de programmabegroting'. In 2016 waren dat 6 programma's.

Volgens de Planning & Control cyclus ODRA is de programmabegroting 2016 in het eerste kwartaal van 2015 opgesteld. Op basis van ervaringscijfers zijn de producten per programma begroot.

Werkprogramma's 2016

Op basis van de productendienstencatalogus 2016 zijn de werkprogramma's in overleg met de partners opgesteld. Uitgangspunten bij het programma handhaving milieu zijn de probleem- en risicoanalyse en de handhavingsstrategie die in 2015 zijn vastgesteld.

Voldoen aan BBV

Om te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording wordt in dit jaarverslag verantwoording afgelegd over de realisatie van de productie ten opzichte van zowel de programmabegroting 2016 als de werkprogramma's 2016.

2.2.1 Programma Omgevingsdienst algemeen

Het programma 'Omgevingsdienst algemeen' is nieuw in de werkprogramma's van 2016, die zijn samengesteld op basis van de productendienstencatalogus 2016. In dit programma worden onder meer abonnementen, helpdesk, gegevensbeheer, klachtbehandeling, beleids- en bestuursondersteuning, projectleiding en ook onze juridische dienstverlening verantwoord.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Doelstellingen binnen het programma Omgevingsdienst algemeen:

	Doelstelling
Productie	We zetten ons in om het werkprogramma conform afspraak te realiseren.
Tijdigheid	We zorgen ervoor dat zaken binnen de daarvoor afgesproken termijnen worden afgehandeld.
Kwaliteit	We leveren kwaliteit en streven naar kwaliteitsverbetering.
Klanttevredenheid	We streven naar tevreden klanten.

Binnen programma 'Omgevingsdienst algemeen' is er sprake van een grote verscheidenheid aan producten, diensten en abonnementen. De realisatie van dit onderdeel van het werkprogramma conform afspraak is uiteraard het doel. Daarbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat veel producten sterk vraaggestuurd zijn. Met andere woorden: in de uitvoeringspraktijk kunnen zich op basis van de actuele vraag/behoefte (grote) verschillen voordoen ten opzichte van de planning/raming. Dit blijkt ook uit de outputcijfers voor 2016 (zie hierna). Voor veel producten is een hogere dan geraamde productie gerealiseerd. Voor wat betreft de doelstelling 'kwaliteit' is in 2016 verder gewerkt aan het voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1. Ook is er geïnvesteerd in verdere stroomlijning van ODRA-werkprocessen, gericht op het verder verbeteren van effectiviteit en efficiency. In 2017 zal gestart worden met het uitvoeren van structureel klanttevredenheidsonderzoek.

Bij de bovenstaande doelstellingen zijn de volgende normen vastgesteld:

Product	Norm
Toezicht (tijdigheid)	Ten minste 80% van de klachten is binnen twee weken behandeld.

Deze norm is door ODRA gerealiseerd.

Wat hebben we gerealiseerd?

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 0, Omgevingsdienst (algemeen)		
A.02.1 WOB verzoek behandelen		12
A.05.2 Klacht behandelen	1.128	1.593
A.06.1 Bezwaar behandelen	44	51
A.06.2 Beroep behandelen	29	33
A.06.3 Zienswijze behandelen	189	147
A.06.4 Voorlopige voorziening	12	8
A.07.6 Beheer risicokaart		1
H.01.1 Handhavingsverzoek behandelen	47	76
H.01.2 Handhavingsbesluit nemen	194	147
H.01.3 Last onder bestuursdwang uitvoeren	20	1
H.01.4 Last onder dwangsom uitvoeren	37	58
Totaal	1.700	2.127

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Verschil	
Lasten							
Algemeen uren x tarief directe kosten				2.495.886	3.974.691	-1478.805	nadelig
Totaal Lasten				2.495.886	3.974.691	-1478.805	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem				679.509	777.811	98.303	voordelig
Gemeente Doesburg				12.568	12.568		
Gemeente Duiven				30.108	30.108	1	voordelig
Gemeente Lingewaard				586.444	586.444		
Gemeente Overbetuwe				70.004	70.004		
Gemeente Renkum				391.904	391.904		
Gemeente Rheden				106.703	106.703		
Gemeente Rijnwaarden				58.804	58.804		
Gemeente Rozendaal				5.415	5.415		
Gemeente Westervoort				25.190	25.190		
Gemeente Zevenaar				40.124	40.124		
Provincie Gelderland				489.116	489.116		
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig					3.083	3.083	voordelig
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten				2.495.886	2.597.271	101.386	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo					-1377.419	-1377.419	nadelig

Toelichting:

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2^e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma

zijn toegerekend dan waarmee met het opstellen van de 2^e wijziging rekening mee was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

De reguliere partnerbijdragen zijn gefactureerd. Daarnaast is aan gemeente Arnhem een aanvullende factuur gestuurd in verband met extra uren in relatie tot de ingebrachte bouwtaken. Daarnaast is er voor een bedrag van afgerond € 3.000 aan derden gefactureerd.

2.2.2 Programma vergunningverlening bouw

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en provincie Gelderland verzorgt ODRA de meldingen en vergunningverlening die te maken hebben met bouwtaken. Daarbij geven we ook adviezen op het gebied van constructietechniek, de welstandstoets en monumentenzorg.

Bij planologische afwijkingen zoeken we afstemming met de partners. Voor gemeente Lingewaard behandelen we ook de bezwaar- en beroepsprocedures.

Ons uitgangspunt is dat we de burger en ondernemer professioneel en effectief willen ondersteunen bij de voorbereiding van zijn (bouw)plan ontwikkeling. Ter voorbereiding leveren we advies over de te zetten stappen. Vervolgens beoordelen we de aanvragen op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat deze aanvragen binnen de wettelijke termijnen afgehandeld zijn, meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Speerpunten binnen het programma vergunningverlening bouw zijn:

Product	Speerpunt
Vergunningverlening	De Omgevingsvergunning Bouw en alle daarmee samenhangende taken die door de partner aan ons zijn overgedragen, worden integraal behandeld en binnen de wettelijke termijnen voorzien van een besluit.
Ruimtelijke procedures	Procedures voor een planologische afwijking worden zo efficiënt mogelijk en afgestemd met de partner afgehandeld.
Meldingen	Meldingen worden binnen 2 weken afgehandeld.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Vergunningverlening WABO	Bij minimaal 90 % van alle vergunningen zijn er geen inhoudelijke gebreken aan beschikkingen bij bezwaar- en beroepsprocedures Alle vergunningen worden binnen de fatale termijnen afgehandeld.
Ruimtelijke procedures	Minimaal 80 % van de ruimtelijke procedures kent geen essentiële inhoudelijke gebreken.
Meldingen	Van de meldingen wordt minimaal 90% binnen 2 weken afgehandeld (excl. opschorting).

Prestatie indicatoren bereikt ja/nee?

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Vergunningverlening Wabo	Ja (binnen bandbreedte)	De vergunningen zijn in het algemeen binnen de termijn afgehandeld.
Ruimtelijke procedures	Ja (binnen bandbreedte)	Hoewel ruimtelijke procedures veel tijd kosten zijn deze in het algemeen tot een goed einde gebracht.
Meldingen	Ja	De meldingen zijn over het algemeen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld.

Wat hebben we er voor gedaan?

We voeren de vergunningverlening uit met goed opgeleide medewerkers. Hun deskundigheid is essentieel. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 werden de vereiste opleidingen en trainingen afgerond. Door voortdurende scholing zorgen we dat het kennisniveau blijft voldoen aan de nieuwe (voortschrijdende wettelijke) kwaliteitscriteria. Ook beschikken de medewerkers over de juiste competenties:

- resultaatgericht en kostenbewust;
- denken in kansen en oplossingen;
- lef tonen;
- proactief en naar buiten gericht;
- initiatiefrijk en;
- communicatief vaardig.

De competenties hebben we in 2016 verder ontwikkeld. We houden ze op het gewenste niveau door sturing, coaching en intervisie.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 2 Vergunningverlening bouw		
A.03.5 Beleids- bestuursondersteuning bouw		
E.03.1 Advies verstrekken bouw	38	248
E.03.2 Advies verstrekken kabels en leidingen	25	
E.03.3 Advies verstrekken politiekeurmerk veilig wonen		1
E.03.4 Advies verstrekken subsidie monument	28	19
E.03.5 Advies verstrekken aanwijzen monument	37	
VB.01.1 Quick scan	10	4
VB.01.2 Vooroverleg	171	166
VB.02.1 Vergunningaanvraag regulier behandelen (klein)	628	751
VB.02.2 Vergunningaanvraag regulier behandelen (middel)	229	298
VB.02.3 Vergunningaanvraag regulier behandelen (groot)	90	15
VB.02.4 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen (middel)	21	40
VB.02.5 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen (groot)	26	7
VB.02.6 Vergunningaanvraag splitsing, onttrekking of leegstand	180	71
VB.02.7 Intrekken vergunning		4
VB.02.8 Ontheffingen en APV	10	11
VB.03.1 Melding behandelen sloop/asbest	585	850
VB.03.2 Gebruiksmelding	133	223
Totaal	2.211	2.708

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil		
Lasten							
Vergunningverlening bouw	uren x tarief directe kosten	2.816.362 797.069	2.633.600 945.000	1.956.411 173.000	2.397.247 128.143	-440.836 44.857	nadelig voordelig
Totaal Lasten		3.613.431	3.578.600	2.129.411	2.525.389	-395.978	nadelig
Baten							
Gemeente Arnhem		1712.493	1813.800	1259.114	1471.248	212.135	voordelig
Gemeente Doesburg				2.295	2.295		
Gemeente Duiven							
Gemeente Lingewaard		828.461	819.800	457.700	457.700		
Gemeente Overbetuwe					12.454	12.454	voordelig
Gemeente Renkum		62.520		237.303	237.303		
Gemeente Rheden					383	383	voordelig
Gemeente Rijnwaarden							
Gemeente Rozendaal							
Gemeente Westervoort		2.490					
Gemeente Zevenaar							
Provincie Gelderland		38.109			38.755	38.755	voordelig
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem							
Derden Externe Veiligheid							
Derden Overig		63.527			83.385	83.385	voordelig
Derden Projecten							
Derden meetdienst							
MRA							
Overige baten							
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)							
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)		682.493	802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)		114.576	143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Derden GUOV programmakosten							
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)							
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)							
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)							
Totaal Baten		3.504.668	3.578.600	2.129.411	2.431.665	302.254	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves							
Toevoeging reserves							
Saldo		-108.763			-93.724	-93.724	nadelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Door het aantrekken van de economie werden er in 2016 meer bouwaanvragen ingediend. Dat heeft geresulteerd in een hogere productie dan geraamd en een hoger aantal bestede uren voor met name gemeente Arnhem. De uren voor provincie Gelderland zijn gefactureerd op basis van nacalculatie en zijn niet in de begroting opgenomen. De hogere kosten zijn voor een groot deel gecompenseerd door hogere baten van gemeente Arnhem en provincie Gelderland. Daarnaast werden er in 2016 binnen dit programma bouw gerelateerde werkzaamheden voor andere omgevingsdiensten uitgevoerd.

Zowel de programmalasten als de programmabaten voor de gemeenten Arnhem en Lingewaard zijn lager dan begroot.

2.2.3 Programma vergunningverlening milieu

Voor alle aangesloten partners verzorgen we de vergunningverlening milieu. Vergunningaanvragen en meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat ze binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld.

Wabo-procedures behandelen we, zoveel mogelijk integraal. Daarbij is aansluiting op de 'loketten' van de partners.

Voor complexe milieuvergunningen en meldingen vragen we, in het kader van de afspraken binnen het Gelders Stelsel, advies aan Omgevingsdienst Regio Nijmegen. De coördinatie en proceduregang van deze zaken behandelen we intern. BRZO-inrichtingen worden volledig door Omgevingsdienst regio Nijmegen zelf afgehandeld.

Wat willen hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma vergunningverlening milieu zijn:

Product	Speerpunt
Vergunningverlening	Vergunningaanvragen regulier worden binnen 4 weken beoordeeld op volledigheid. Uitgebreide procedures worden binnen 8 weken beoordeeld op volledigheid. De procedure wordt zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijn (uitgebreid: binnen termijn van orde) afgehandeld.
Meldingen	Meldingen worden binnen vier weken beoordeeld op volledigheid. Na ontvangst van aanvulling streven wij naar een afhandeling binnen 8 weken.
Maatwerkvoorschriften	Na aanvraag voor maatwerk wordt deze binnen 8 weken opgesteld.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Vergunningverlening	Minimaal 80 % van de definitieve Wabo-beschikkingen is binnen de wettelijke termijn (termijn van orde) afgehandeld.
Meldingen	Minimaal 80 % van de meldingen is binnen 4 weken beoordeeld op volledigheid.
Juridisch	Minimaal 80 % van de bezwaar- en beroepsprocedures wordt binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Prestatie indicatoren bereikt ja/nee?

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Vergunningverlening	Ja	Er is voldaan aan de streefwaarden.
Meldingen	Ja	Meldingen worden in het algemeen binnen vier weken beoordeeld op volledigheid.
Juridisch	Ja	

Wat hebben we er voor gedaan?

In 2016 hebben we de opleidingstrajecten om te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 nagenoeg afgerond. Het is noodzaak de kwaliteit op peil te houden. Hiervoor heeft ODRA een verdeling van expertise-taken onder de verschillende vergunningverleners gemaakt. Hiermee waarborgen we tenminste het gewenste kwaliteitsniveau. Door het aannemen en opleiden van jonge(re) medewerkers waarborgen we het behoud van kennis.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 1 Vergunningverlening milieu		
VM.01.1 Vooroverleg	36	20
VM.02.1 Vergunningaanvraag regulier behandelen	27	34
VM.02.2 Vergunningaanvraag uitgebreid behandelen	20	27
VM.02.3 Complexe milieuvergunningaanvraag behandelen	9	1
VM.02.4 Maatwerkvoorschriften regulier behandelen	32	27
VM.02.5 Maatwerkvoorschriften uitgebreid behandelen	16	10
VM.02.6 Intrekken vergunning	9	
VM.03.1 Melding behandelen (toestemming)	370	395
Totaal	519	514

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten						
Vergunningverlening milieu uren x tarief directe kosten	1651571	1386.400	980.960	1416.746	-435.787	nadelig
Totaal Lasten	1651571	1386.400	980.960	1416.746	-435.787	nadelig
Baten						
Gemeente Arnhem	310.980	44.100	236.309	236.309		
Gemeente Doesburg	26.320	17.200	16.983	20.946	3.963	voordelig
Gemeente Duiven	30.210	31800	29.376	29.376		
Gemeente Lingewaard	235.410	257.400	143.744	143.744		
Gemeente Overbetuwe	157.990	101400	111.002	111.002		
Gemeente Renkum	40.990	27.400	38.480	38.480		
Gemeente Rheden	95.510	93.200	68.085	68.085		
Gemeente Rijnwaarden	38.320	43.400	40.469	40.469		
Gemeente Rozendaal	769		1377	1377		
Gemeente Westervoort	5.810	13.800	9.792	9.792		
Gemeente Zevenaar	85.650	69.800	84.609	84.609		
Provincie Gelderland	278.250	316.900	200.736	200.736		
Derden Bovenregionale Taken						
Derden Nijmegen						
Derden ISV-Arnhem						
Derden Externe Veiligheid						
Derden Overig	8.897					
Derden Projecten						
Derden meetdienst						
MRA						
Overige baten						
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)						
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)						
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)						
Derden GUOV programmakosten						
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)						
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)						
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten						
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)						
Totaal Baten	1315.106	1386.400	980.960	984.922	3.963	voordelig
Mutaties reserves						
Onttrekking reserves				70.839	70.839	voordelig
Toevoeging reserves						
Saldo	-336.465			-360.985	-360.985	nadelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er zijn hogere lasten dan geraamd. Er zijn meer uren zijn gemaakt dan begroot (met name voor provincie Gelderland). Vanwege deze extra uren is een bedrag van afgerond € 71.000 aan de reserve Provincietaken onttrokken. Deze reserve was ten laste van het resultaat in 2013 ingesteld omdat een aantal taken in 2013 niet was uitgevoerd. In 2016 is een gedeelte van deze werkzaamheden alsnog uitgevoerd. Alle reguliere baten zijn gefactureerd. Daarnaast zijn er baten vanwege een extra opdracht van gemeente Doesburg op dit programma verantwoord.

2.2.4 Programma handhaving milieu

Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit en behandelen we eventuele klachten over bedrijven. Het toezichtprogramma, zoals opgenomen in de werkprogramma's, is leidend.

Onze inzet is erop gericht om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. Daarmee zorgen we voor een verbetering van de veiligheid en leefbaarheid. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de vastgestelde sanctiestrategie.

Naast werkzaamheden voor onze ODRA partners voeren we ook toezicht uit bij complexe bedrijven voor drie andere omgevingsdiensten (Omgevingsdienst Veluwe IJssel, Omgevingsdienst Noord-Veluwe en Omgevingsdienst De Vallei). We zijn gespecialiseerd in de uitvoering van toezicht bij complexe bedrijven binnen het Gelders Stelsel (zie paragraaf 2.4).

Wat hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma handhaving milieu zijn:

Product	Speerpunt
Toezicht	De controles worden uitgevoerd in overeenstemming met het werkprogramma.
Toezicht	Aan bedrijven wordt tijdig en duidelijk kenbaar gemaakt wat het resultaat is van de controle.
Klachten	Klachten worden snel opgepakt en een klager wordt geïnformeerd over voortgang en afhandeling van de klacht.
Kwaliteit	Kwaliteits- en efficiëntieverbetering zijn een continu onderdeel van ons werkproces.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Toezicht	90-110% van het werkprogramma wordt uitgevoerd.
Toezicht	Bij 100% van de controles worden de resultaten aan het bedrijf kenbaar gemaakt.
Toezicht	De kwaliteit van het toezicht wordt verbeterd door ten minste 90% van de controles te voorzien van een bezoekverslag.
Klachten	Ten minste 80% van de klachten is binnen twee weken behandeld.

Product	Prestatie indicator	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
Toezicht	90-110% uitgevoerd	Ja (zie outputtabel hierna)	-
Toezicht	100% terugkoppeling richting bedrijf	Ja	100%, geborgd in S40
Toezicht	Tenminste 90% bezoekverslagen	Ja	100%, geborgd in S40
Klachten	80% klachten < 2 weken behandeld	Nee	66% gerealiseerd als het gaat om schriftelijke afhandeling. Een veel hoger percentage (nagenoeg 100%) is gerealiseerd als het gaat om het bellen met de klager.

Wat hebben we er voor gedaan?

We voeren toezicht en handhaving uit met goed opgeleide medewerkers. Hun deskundigheid is essentieel. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 zijn de vereiste opleidingen en trainingen zo goed als afgerond. Door voortdurende scholing zorgen we dat het kennisniveau blijft voldoen aan de nieuwe (voortschrijdende wettelijke) kwaliteitscriteria.

Om efficiënter te kunnen gaan werken, werd onze werkwijze in 2016 zo veel mogelijk verder geüniformeerd. Niet alleen voor de uitvoering van toezicht maar ook voor de afhandeling van klachten en meldingen.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 3 Handhaving milieu		
A.03.4 Lokaal handhavingsoverleg		
E.01.1 Rapport beoordelen milieu	63	21
E.04.1 Advies en informatie verstrekken milieuhandhaving		39
E.06.1 Ontwikkeling en afstemming LMA/afval		21
TM.01.1 Integrale controle categorie A1 en A2	134	9
TM.01.2 Integrale controle categorie B1 en B2	879	880
TM.01.3 Integrale controle categorie B3 t/m B6 en C1 t/m C3 (muv C3 agrarisch)	346	338
TM.01.4 Integrale controle categorie agrarisch C en D	37	39
TM.01.5 Integrale controle categorie C4 industrieel	49	78
TM.01.6 Integrale controle categorie C5/C6/D4/D5/D6	45	99
TM.02.1 Vervolgcontrole klein	2	10
TM.02.2 Vervolgcontrole middel	301	387
TM.02.3 Vervolgcontrole groot	48	68
TM.03.1 Aspectcontrole klein	388	136
TM.03.2 Aspectcontrole middel	147	149
TM.03.3 Aspectcontrole groot	3	39
TM.03.4 Aspectcontrole nav klacht	145	152
TM.04.1 Melden en registreren		19
TM.04.2 Meten en registreren		1
TM.04.3 Diepgaand administratief toezicht		1
TM.05.1 Beoordelen rapportageverplichting		414
TM.05.2 Beoordelen rapportageverplichting E-PRTR	37	58
Totaal	2.624	2.958

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten						
Handhaving milieu	uren x tarief directe kosten	3.207.325	3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726 voordelig
Totaal Lasten	3.207.325	3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726	voordelig
Baten						
Gemeente Arnhem	936.420	955.300	612.153	612.153		
Gemeente Doesburg	31.790	41.000	28.152	28.152		
Gemeente Duiven	111.590	105.500	55.692	55.692		
Gemeente Lingewaard	505.670	534.200	391.221	391.221		
Gemeente Overbetuwe	289.550	361.700	255.204	258.501	3.297	voordelig
Gemeente Renkum	264.100	163.800	152.006	152.006		
Gemeente Rheden	311.130	342.700	249.849	251.073	1.224	voordelig
Gemeente Rijnwaarden	127.620	122.100	81.090	81.090		
Gemeente Rozendaal	5.166		4.896	4.896		
Gemeente Westervoort	52.240	47.700	21.879	21.879		
Gemeente Zevenaar	151.160	163.900	112.455	112.455		
Provincie Gelderland	551.240	742.300	205.785	244.767	38.982	voordelig
Derden Bovenregionale Taken	598.753	260.800	354.700	664.683	309.983	voordelig
Derden Nijmegen						
Derden ISV-Arnhem						
Derden Externe Veiligheid						
Derden Overig	160.302	67.600	67.600	54.450	-13.150	nadelig
Derden Projecten						
Derden meetdienst						
MRA						
Overige baten						
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)						
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)						
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)						
Derden GUOV programmakosten						
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)						
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)						
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten						
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)						
Totaal Baten	4.096.731	3.908.600	2.592.682	2.933.018	340.336	voordelig
Mutaties reserves						
Onttrekking reserves						
Toevoeging reserves						
Saldo	889.406			873.062	873.062	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er zijn lagere lasten omdat er minder uren op dit programma zijn verantwoord dan begroot. Hogere baten voor een bedrag van afgerond € 340.000 vanwege een extra bijdrage (€ 310.000) in het kader van VVGB. Daarnaast zijn er aanvullende opdrachten door partners voor een bedrag van € 30.000 verstrekt.

2.2.5 Programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk

We verzorgen het toezicht en de handhaving bouw voor de volgende partners: provincie Gelderland en de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum. Daarmee zien we erop toe dat er veilig wordt gebouwd. Ook zien we erop toe dat bestaande panden veilig blijven en gebruikt worden volgens het bestemmingsplan. We houden toezicht op kamerverhuur, maar ook op de bescherming van monumenten. We zorgen ervoor dat bij sloop geen onnodige verspreiding van stof, geluid of asbest plaatsvindt.

Voor bodem zien we toe op het beschermen en zo nodig herstellen van de bodemkwaliteit. We controleren welke kwaliteit grond wordt gebruikt. Door de sanering van de bodem te begeleiden en te toetsen, dragen we bij aan een schone bodem in heel Gelderland. Bij bouw- en milieuactiviteiten beoordelen we vooraf de onderzoeken die de initiatiefnemers aanleveren. We merken steeds meer dat partners onze deskundigheid vragen dan een aantal jaren geleden.

We verlenen ontbrandingstoestemmingen voor vuurwerkevenementen in heel Gelderland. Deze vergunningaanvragen handelen we binnen de gestelde termijnen af. We zien ook toe op een juiste uitvoering van vergunde en gemelde vuurwerkevenementen. Hierbij bewaken we dat de exploitanten de veiligheidsafstanden in acht nemen en geen onnodige hinder voor omgeving en flora en fauna veroorzaken.

Wat hebben we bereikt?

Speerpunten binnen het programma handhaving bouw, bodem en vuurwerk zijn:

Product	Speerpunt
Toezicht asbest	We zien toe op uitvoering conform de regels. De basis is een goed inventarisatierapport zodat risico's voor verspreiding van losse vezels minimaal is. Bij overtreding treden we bestuursrechtelijk en zo nodig strafrechtelijk op, waarbij we nauw samenwerken met de inspectie sociale zaken en werkgelegenheid.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	We toetsen alle ingekomen meldingen waarbij grond wordt toegepast binnen de termijn. Op onduidelijke of incomplete meldingen zien we extra scherp toe. We letten ook op niet gemelde grondwerken, omdat juist daar grotere risico's zijn op toepassing van niet geschikte grond.
Toezicht bodemsanering	We houden toezicht op doelmatige en kosteneffectieve uitvoering van bodemsaneringen, volgens wettelijke eisen.
Uitvoeren controles Wabo bouw, bestaande voorraad en bestemmingsplan	We zien toe op bouwen en gebruik conform woningwet/bouwbesluit. Kleine werken bezoeken we tijdens de afronding. Grote werken bezoeken we meerdere malen.
Handhaving BAG	We inspecteren en rapporteren bestaande panden op voldoen aan BAG-eisen. Ook geven we een advies voor het toekennen van huisnummers.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren vastgesteld:

Product	Prestatie indicator
Toezicht asbest	Minimaal 1 controle per locatie.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	Het uitvoeren van milieutoezicht bij activiteiten die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit en milieutoezicht bij bodemsanering. We toetsen alle meldingen administratief en controleren ten minste 80 % van de werken in het veld.
Toezicht bodemsanering	We controleren minimaal 70 % van de Wbb saneringsgevallen. Elke saneringslocatie die we bezoeken controleren we minimaal 1 maal. Daarnaast beoordelen we 100 % van de ingediende evaluatieverslagen.
Uitvoeren controles Wabo bouw, bestaande voorraad en bestemmingsplan	Elke vergunning controleren we minimaal 2 maal. De vergunningvrije werken controleren we in 70 % van de gevallen.
Toezicht vuurwerk	We controleren tweederde van alle evenementenlocaties.

Product	Prestatie indicator	Gerealiseerd	Toelichting
Toezicht asbest	Minimaal 1 controle per locatie	Ja	De locaties die we controleren op basis van prioritering (dus de risicovolle saneringen) bezoeken we minimaal 1 maal.
Toezicht Besluit bodemkwaliteit	We toetsen 100 % van de meldingen administratief. 80% van alle werken wordt vervolgens in het veld gecontroleerd.	Ja/Nee	Alle ingediende meldingen zijn getoetst en administratief afgehandeld. Door capaciteitstekort heeft toezicht in het veld echter in een minimale variant plaats gevonden.
Toezicht bodemsanering	70% van alle gevallen is tenminste 1 maal gecontroleerd. 100% van de ingediende evaluatieverslagen (prov) is getoetst.	Nee Ja	Door capaciteitstekort is gemiddeld 53% gerealiseerd. Alle ingediende evaluaties zijn getoetst.
Controles Bouw	Elke vergunning controleren we tenminste 1 maal.	Deels	Vanwege druk op de capaciteit en een bezuinigingsmaatregel hebben wij een achterstand opgelopen.
Toezicht vuurwerk	60% van alle locaties gecontroleerd.	Ja	Controles voeren wij uit volgens de criteria uit het provinciale toezichtsplan vuurwerk 2007. Het criterium voor minimaal te controleren locaties is 60%. Het gerealiseerde percentage is 65,1%.

Wat hebben we er voor gedaan?

Vuurwerk: voorop staat een veilig gebruik van vuurwerk. Zowel rond de jaarwisseling als bij evenementen door het jaar heen. Kern is een veilig gebruik van professioneel vuurwerk door de bezigers en bescherming van toeschouwers.

Bodem: bodemverontreinigingen (percelen) betekenen mogelijk een risico voor de gebruiker. Voorkomen van contact met de verontreiniging is daarom speerpunt. Zowel bij verontreiniging in de bodem als bij het ontgraven en toepassen van grond in werken. Daartoe houden we toezicht op bodemsaneringen en op werken met grond. Bodem kent ook het risico van niet-ontpofte munitie (CE/OCE). De daarmee verbonden risico's noodzaken in de regio Arnhem tot voorzichtigheid bij graafwerkzaamheden.

Archeologie: in de bodem bevindt zich ook nog steeds een belangrijk deel van ons erfgoed. We verzekeren ons van een degelijke toets vooraf op plaatsen die een hoge archeologische verwachting kennen.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 4 Handhaving bouw bodem vuurwerk		
E.02.1 Advies verstrekken bodem	509	220
E.02.2 Rapport beoordelen archeologie	180	20
E.16.2 Advies verstrekken vuurwerk	5	1
TB.01.1 Controle bouw (klein)	1487	1076
TB.01.2 Controle bouw (gemiddeld)	805	1217
TB.01.3 Controle bouw (groot)	570	285
TB.01.4 Controle kamerverhuur	58	77
TB.02.1 Controle uitvoeren evenement	3	1
TB.03.1 Beoordelen rapportageverplichting		1243
TG.01.1 Melding behandelen bodemsanering		976
TG.01.2 Melding behandelen toepassen grond	293	278
TG.01.3 Beoordelen rapportageverplichting		4
TG.02.1 Controle uitvoeren bodemsanering	470	234
TG.02.2 Controle uitvoeren toepassen grond	50	26
TG.02.3 Controle uitvoeren puinbrekers	26	6
TV.01.1 Controle uitvoeren vuurwerk	220	96
TV.01.2 Beoordelen rapportageverplichting		39
VG.01.1 Beoordelen saneringsevaluatie	290	368
VV.01.1 Behandelen aanvraag ontbrandingstoestemming	83	51
VV.02.1 Melding behandelen vuurwerk	120	110
Totaal	5.169	6.328

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

Toelichting belangrijkste afwijkingen

TG.01.1 Melding behandelen bodemsanering: dit product is zowel bij de provincie als bij Arnhem niet opgenomen geweest in de werkprogramma's van 2016. Het is echter een vast onderdeel is van het werkproces. De uren zijn echter (grotendeels) begroot onder het product Controle uitvoeren bodemsanering (TG.02.1).

TG.02.1 Controle uitvoeren bodemsanering: vanwege capaciteitstekort bleef realisatie achter op begroot.

TG.02.2 Controle toepassen grond: vanwege capaciteitstekort bleef realisatie achter op begroot.

VG.01.1 Beoordeling saneringsevaluatie: dit product is vraaggestuurd. Wettelijk moet 100% behandeld worden waarop een besluit wordt genomen.

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten						
Handhaving bouw, bodem en vuurwerk	uren x tarief directe kosten 3.056.491	2.833.600	2.944.707,00	2.528.170	416.537	voordelig
Totaal Lasten	3.056.491	2.833.600	2.944.707	2.528.170	416.537	voordelig
Baten						
Gemeente Arnhem	1.370.537	1.344.100	1.206.558	1.099.152	-107.406	nadelig
Gemeente Doesburg	6.440	6.300	4.973	4.973		
Gemeente Duiven	8.350	7.300	16.677	16.677		
Gemeente Lingewaard	590.160	584.500	468.333	468.333		
Gemeente Overbetuwe	68.390	66.900	63.036	63.036		
Gemeente Renkum	16.103	7.300	240.363	240.363		
Gemeente Rheden	61.660	42.300	44.523	44.523		
Gemeente Rijnwaarden	25.640	28.300	14.459	14.459		
Gemeente Rozendaal			612	612		
Gemeente Westervoort	5.860	5.000	6.579	6.579		
Gemeente Zevenaar	34.710	44.700	46.665	46.665		
Provincie Gelderland	799.910	696.900	797.130	797.130		
Derden Bovenregionale Taken						
Derden Nijmegen			34.800		-34.800	nadelig
Derden ISV-Arnhem						
Derden Externe Veiligheid						
Derden Overig						
Derden Projecten						
Derden meetdienst						
MRA						
Overige baten						
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)						
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)						
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)						
Derden GUOV programmakosten						
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)						
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)						
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten						
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)						
Totaal Baten	2.987.760	2.833.600	2.944.707	2.802.501	-142.206	nadelig
Mutaties reserves						
Onttrekking reserves						
Toevoeging reserves						
Saldo	-68.732			274.331	274.331	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er is een voordelig resultaat op uren x tarief omdat er minder uren zijn besteed dan begroot. Daartegenover staan lagere opbrengsten voor een bedrag van afgerond € 107.000 van gemeente Arnhem omdat er in 2016 minder handhavingsuren dan begroot zijn gemaakt in het kader van bouwtaken. Ook is een bedrag van afgerond € 35.000 niet aan gemeente Nijmegen gefactureerd omdat de overdracht van de betreffende taak pas eind 2016 concreet is gemaakt. De betreffende werkzaamheden zijn in 2016 ook niet uitgevoerd.

2.2.6 Programma advies en overige taken

We voeren op contractbasis diverse specifieke (advies)werkzaamheden uit op het gebied van o.a.:

- geluid: sanering (spoor)weglawaai, laag frequent geluid, trillinghinder, zonebeheer industrieterreinen, industrielawaai, besluiten hogere grenswaarden;
- externe veiligheid;
- (uitvoerings)beleid;
- programmering en verslaglegging;
- milieuadvisering i.r.t. ruimtelijke ordening en
- duurzaam bouwen.

Verder beschikt ODRA overeen geaccrediteerd Bureau Milieumetingen. Dit bureau voert metingen uit op het gebied van emissie, immissie en geluid, brengt over de uitkomsten (afhandelings)advies uit en verzorgt monsternemingen. In 2016 is ook gestart met uitvoering van lichthindermetingen en advisering over de uitkomsten. Ook worden werkzaamheden uitgevoerd voor de andere omgevingsdiensten in Gelderland, bijvoorbeeld emissiemetingen bij VVGB-inrichtingen. Op basis van specifiek verstrekte opdrachten worden incidenteel ook werkzaamheden voor omgevingsdiensten buiten Gelderland uitgevoerd.

Werkzaamheden op het gebied van externe veiligheid (GUOV) worden voor alle partners verricht.

Wat hebben we bereikt?

Er wordt onderscheid gemaakt tussen speerpunten die voor alle partners gelden en speerpunten die specifiek tussen één partner en ODRA zijn geformuleerd. Met name partner provincie Gelderland heeft specifieke speerpunten en daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren ingebracht.

Speerpunten algemeen

Speerpunten binnen het programma advies en overige taken zijn:

Product	Speerpunt
Adviezen	Adviezen worden tijdig verstrekt, dus rekening houdend met wettelijke termijnen en/of gemaakte afspraken partner - ODRA.
Adviezen	Adviezen voldoen aan de daaraan te stellen wettelijke kwaliteitseisen en/of aan tussen partner en ODRA vastgelegde kwaliteitseisen.
Projecten	Projecten worden uitgevoerd conform vooraf tussen partner en ODRA vastgelegde projectcondities en resultaatbeschrijvingen.

Toelichting speerpunten algemeen:

De tijdigheid van advisering is in 2016 ten opzichte van 2015 verbeterd. Vacatures, ziekteverzuim en een hogere dan geraamde vraag naar bepaalde advisering (bijvoorbeeld geluidadvies) hebben in 2016 wel incidenteel tot termijnoverschrijdingen geleid. Voor bepaalde specialismen is binnen ODRA maar een beperkt aantal deskundigen beschikbaar. Dat kan continuïteitsproblemen veroorzaken.

ODRA heeft in 2016 gewerkt aan het opleiden van medewerkers om te kunnen voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1. Verder is ook op het gebied van advisering gewerkt aan het verbeteren van werkprocessen.

In 2016 uitgevoerde projecten hebben specifiek betrekking op saneringsprojecten spoor- en wegverkeerslawaaï. Projecten zijn uitgevoerd voor gemeenten Arnhem en Renkum. Verder is een aantal projecten uitgevoerd (en nog in uitvoering) in opdracht van Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ). Bij deze projecten worden de werkzaamheden gesubsidieerd door Bureau Sanering Verkeerslawaaï.

Speerpunten partner provincie Gelderland

Voor partner provincie Gelderland zijn de volgende speerpunten en daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren vastgelegd:

Product	Speerpunt
<i>Operationeel beleid</i>	
Jaarverslag 2015	Het opstellen van het Jaarverslag Handhaving is een verplichting in het kader van de BOR. Onderdeel van het Jaarverslag is het overzicht van bedrijven waarover meer dan 20 klachten zijn binnengekomen.
Werkplan 2016	Het opstellen van een Werkplan voor handhaving is een verplichting in het kader van de BOR. Voor de provincie en de Gelderse Omgevingsdiensten is het van belang scherp te hebben wat de prioriteiten en werkzaamheden voor 2016 zijn.
Naleefgedrag	KPI naleefgedrag monitoren.
Kwaliteitscriteria	Voldoen aan de kwaliteitscriteria.
<i>Milieumetingen</i>	
Emissiemetingen	Uitvoering regulier meetprogramma 2016. Uitvoering project Stookinstallaties. Uitvoering project 4 ^e tranche Activiteitenbesluit.
Geluidmetingen	Uitvoering regulier meetprogramma en metingen in klachtsituaties.
Advisering	Ondersteuning vergunningverlening en toezicht/handhaving.
Luchtkwaliteitsmetingen	Metingen langs wegen van fijn stof, zwarte rook en NO ₂ .
Monsternemingen	Reguliere monsternemingen indirecte lozingen o.b.v. regulier meetprogramma provincie Gelderland / project indirecte lozingen.

Prestatie indicatoren

Bij de bovenstaande speerpunten zijn de volgende prestatie indicatoren voor milieumetingen vastgesteld:

Product	Gerealiseerd Ja/nee	Toelichting
90 % van uitgevoerde milieumetingen vindt plaats conform de van toepassing zijnde werkvoorschriften	Ja	Score 100%. KPI is gerealiseerd.
90 % van de concept-rapporten milieumetingen is binnen een termijn van twee weken na binnenkomst van de analyseresultaten beschikbaar	Nee	Score 74%. KPI is niet gerealiseerd. Een KPI van 90% is niet realistisch. Door de voortgang in de uitvoering van metingen staat deze KPI altijd onder druk en is een score van 90% niet haalbaar.
90% van het jaarplan milieumetingen wordt uitgevoerd	Nee	Score 75%. KPI is niet gerealiseerd. Mede als gevolg van een vacature die per 1 juni 2016 pas is ingevuld en de uren die ingezet zijn op het project Natuurbeschermingswet en het project Enose.
90% van de definitieve rapporten milieumetingen wordt binnen een termijn van drie weken na verschijnen door handhaving verzonden aan de inrichtinghouder	Nee	Bureau Milieumetingen heeft in aanvraag en afhandeling aan opdrachtgevers opgenomen om het bureau binnen 3 weken na verschijning rapport een afschrift te sturen. Bij circa de helft van de rapporten verstuurd door handhaving ontvangen we een kopie van de brief. Daarmee is niet te bepalen, of aan de KPI is voldaan.

Wat hebben we er voor gedaan?

We hebben de werkzaamheden die vallen binnen het programma advies en overige taken uit met goed opgeleide en gedreven medewerkers uitgevoerd. De Kwaliteitscriteria 2.1 zijn daar waar relevant (o.a. externe veiligheid, geluid, lucht) geïmplementeerd binnen het programma. In 2016 zijn de in dat verband vereiste opleidingen en trainingen goeddeels afgerond. Daar waar de Kwaliteitscriteria 2.1. voor bepaalde advies- en overige taken niet van toepassing zijn streeft ODRA eveneens naar hoge kwaliteit van dienstverlening op basis van duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Output

	Aantal producten begroot	Aantal gerealiseerde producten
Programma 5 Advies		
E.07.2 Advies verstrekken geluid		33
E.08.1 Controle meting geluid	14	14
E.08.2 Onderzoek LFG en trillingen	2	17
E.08.3 Referentie meting geluid	10	1
E.09.1 Advies verstrekken lichthinder		2
E.10.3 Rapport beoordelen lucht complex	28	30
E.10.4 Rapport beoordelen lucht eenvoudig	73	51
E.11.1 Monsterneming afvalwater	12	7
E.12.1 Onderzoek en advies lucht klein		7
E.12.2 Onderzoek en advies lucht middel	44	20
E.12.3 Onderzoek en advies lucht groot		6
E.12.4 Onderzoek en advies meten en registreren	19	12
E.12.5 Luchtkwaliteitsmeting langs wegen		3
E.13.3 Advies verstrekken subsidie woningisolatie		74
E.14.2 Advies verstrekken omgevingsveiligheid		66
E.15.1 Advies verstrekken milieuzonering		128
Totaal	202	471

NB. In deze tabel is alleen het resultaat van geleverde producten (en dus niet het resultaat van verleende diensten en abonnementen) weergegeven.

De hiervoor gepresenteerde cijfers zijn voor wat betreft de levering door Bureau Milieumetingen beïnvloed door een vacature binnen dat team en uitvoering van omvangrijke werkzaamheden voor projecten in opdracht van provincie Gelderland. Verder is gegeven dat de levering van een aantal producten (sterk) vraaggestuurd is. In de praktijk kan hierdoor de realisatie afwijken van hetgeen geraamd is (bijvoorbeeld product referentie meting geluid, advies verstrekken geluid).

Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2015		Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Vershil	
Lasten							
Advies en overige taken	uren x tarief 176.1476		1307.800	1467.056	1217.965	249.090	voordelig
	directe kosten 770.413		257.500	343.800	566.188	-222.388	nadelig
Totaal Lasten	2.531.890		1565.300	1810.856	1784.153	26.702	voordelig
Baten							
Gemeente Arnhem	232.340		152.600	152.159	152.159		
Gemeente Doesburg	1850		2.000	1530	1530		
Gemeente Duiven	-6.650		-1.000	1.148	1.148		
Gemeente Lingewaard	152.100		116.100	93.560	93.560		
Gemeente Overbetuwe	11270		-3.200	5.355	5.883	528	voordelig
Gemeente Renkum	14.960		-1.100	25.245	25.245		
Gemeente Rheden	13.000		3.200	12.240	12.240		
Gemeente Rijnwaarden	11520		8.900	7.880	7.880		
Gemeente Rozendaal	586						
Gemeente Westervoort				3.060	3.060		
Gemeente Zevenaar	13.580		6.600	1.148	1.148		
Provincie Gelderland	656.670		671.000	590.733	615.596	24.863	voordelig
Derden Bovenregionale Taken							
Derden Nijmegen							
Derden ISV-Arnhem	138.040						
Derden Externe Veiligheid	134.557			121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden Overig	30.445		140.400	232.600	84.039	-148.561	nadelig
Derden Projecten	503.433				224.320	224.320	voordelig
Derden meetdienst	13.346						
MRA			98.200				
Overige baten	125.780		114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)	206.000		206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)							
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)							
Derden GUOV programmakosten				15.000		-15.000	nadelig
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)				105.000	140.441	35.441	voordelig
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)				71.300	24.050	-47.251	nadelig
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten							
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)	247.200		51.500	51.500	51.500		
Totaal Baten	2.500.027		1565.300	1810.856	2.163.620	352.765	voordelig
Mutaties reserves							
Onttrekking reserves	175.614				365.524	365.524	voordelig
Toevoeging reserves							
Saldo	143.751				744.991	744.991	voordelig

Toelichting:

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

Bij het opstellen van de meerjarenprogrammabegroting 2016-2019 was er sprake van 5 programma's. In de loop van 2017 bleek dat het noodzakelijk was om een programma Algemeen toe te voegen. Deze is bij de 2e begrotingswijziging 2016 aan de begroting toegevoegd. Uiteindelijk bleek dat er met name veel meer juridische uren aan dit programma zijn toegerekend dan waarmee tijdens het opstellen van de 2e wijziging rekening was gehouden. Dit verklaart veelal de grote afwijkingen voor de lasten van "uren x tarief" op alle programma's.

Er is een voordelig saldo op uren x tarief voor een bedrag van afgerond € 249.000 en een nadelig resultaat op de directe kosten van afgerond € 222.000.

De directe kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Kosten ORM: € 24.000

Kosten overige projecten: € 170.000

Kosten RVMK: € 76.000

Kosten Meetdienst: € 297.000

De baten op dit programma laten een voordelig saldo van afgerond € 353.000 ten opzichte van de begroting zien.

In dit programma wordt de onttrekking aan de volgende reserves verantwoord.

Reserve IKB (vakantiegeld juni 2016 tot en met december 2016)	€ 250.000
Reserve Opleidingsplan	€ 99.000
Reserve Externe Veiligheid	€ 17.000

2.2.7 Totaal overzicht programma's 2016

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 primair	Begroting 2016 na 2e wijziging	Jaarrekening 2016	Verschil	
Lasten						
TOTAAL	uren x tarief 12.493.226	12.070.000	12.437.700	13.594.774	-1.157.074	nadelig
	directe kosten 1.567.482	1.202.500	516.800	694.331	-177.531	nadelig
Totaal Lasten	14.060.708	13.272.500	12.954.500	14.289.105	-1.334.605	nadelig
Baten						
Gemeente Arnhem	4.562.770	4.679.900	4.145.800	4.348.831	203.031	voordelig
Gemeente Doesburg	66.400	66.500	66.500	70.463	3.963	voordelig
Gemeente Duiven	143.500	143.600	133.000	133.001	1	voordelig
Gemeente Lingewaard	2.311.801	2.312.000	2.141.000	2.141.000		
Gemeente Overbetuwe	527.200	526.800	504.600	520.879	16.279	voordelig
Gemeente Renkum	398.673	197.400	1085.300	1085.300		
Gemeente Rheden	481.300	481.400	481.400	483.007	1.607	voordelig
Gemeente Rijnwaarden	203.100	202.700	202.700	202.700		
Gemeente Rozendaal	6.520		12.300	12.300		
Gemeente Westervoort	66.400	66.500	66.500	66.500		
Gemeente Zevenaar	285.100	285.000	285.000	285.000		
Provincie Gelderland	2.324.179	2.427.100	2.283.500	2.386.100	102.600	voordelig
Derden Bovenregionale Taken	598.753	260.800	354.700	664.683	309.983	voordelig
Derden Nijmegen			34.800		-34.800	nadelig
Derden ISV-Arnhem	138.040					
Derden Externe Veiligheid	134.557		121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden Overig	263.172	208.000	300.200	224.957	-75.243	nadelig
Derden Projecten	503.433			224.320	224.320	voordelig
Derden meetdienst	13.346					
MRA		98.200				
Overige baten	125.780	114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Provincie Gelderland programmakosten (Meetdienst)	206.000	206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Gemeente Arnhem programmakosten (WABO)	682.493	802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Gemeente Lingewaard programmakosten (WABO)	114.576	143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Derden GUOV programmakosten			15.000		-15.000	nadelig
Derden RVMK programmakosten (zie bijlage)			105.000	140.441	35.441	voordelig
Derden ORM programmakosten (zie bijlage)			71.300	24.050	-47.251	nadelig
Gemeente Arnhem , bijdrage frictiekosten						
Baten Incidenteel programmakosten (zie bijlage)	247.200	51.500	51.500	51.500		
Totaal Baten	14.404.293	13.272.500	12.954.500	13.912.997	958.497	voordelig
Mutaties reserves						
Onttrekking reserves						
Toevoeging reserves						
Vennootschapsbelasting						
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting						
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	519.198		0	-376.108	-376.108	nadelig
Mutatie reserves						
Onttrekking reserves	175.614			436.363	436.363	voordelig
Het gerealiseerde resultaat	519.198		0	60.255	60.255	voordelig

Toelichting:

In het totaaloverzicht programma's is het totaal van de programma's weergegeven.

Het totaal van dit overzicht sluit aan bij de totalen die genoemd zijn in het overzicht van Baten en Lasten van paragraaf 4.1.

Voor de bedragen die genoemd zijn bij "derden RVMK" en "derden ORM" gelden specifieke verrekeningsleutels. Overzichten van de bijdragen per deelnemer zijn als bijlagen toegevoegd. Ook zijn voor de bijdragen "primair proces, "programmakosten" en "Incidenteel" per partner bijlagen opgenomen.

De cijfers die in de kolom jaarrekening 2015 zijn opgenomen wijken vanwege een andere rubricering af zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. De reden hiervoor is om de inzichtelijkheid te verhogen. Het totaalsaldo van het programma wijkt echter niet af van het saldo dat in de jaarrekening 2015 is opgenomen.

2.3 Stelseltaken

Binnen het stelsel van Gelderse Omgevingsdiensten is afgesproken dat iedere omgevingsdienst een zogenaamde stelseltaak uitvoert. Dit houdt verband met efficiency en robuustheid (voldoen aan kwaliteitscriteria). ODRA staat opgesteld voor complexe handhaving. De budgetten voor deze stelseltaken zijn door de partners ingebracht bij de regionale omgevingsdienst. De uitvoerende omgevingsdienst brengt de kosten voor het uitvoeren van de stelseltaak in rekening bij de andere omgevingsdiensten. De kosten van de stelseltaken die ODRA uitvoert, worden in rekening gebracht bij de andere Gelderse Omgevingsdiensten. Hieronder leest u een toelichting op de stelseltaak van ODRA.

2.4 Complexe handhaving ODRA

Omgevingsdienst Regio Arnhem voert de stelseltaak met betrekking tot toezicht en handhaving bij complexe bedrijven uit. In elke regio van één van de zeven Gelderse Omgevingsdiensten zijn bedrijven gevestigd die vallen onder de categorie "complexe bedrijven". Voor deze bedrijven geldt de afspraak dat ze worden gecontroleerd door toezichthouders die voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1 voor het onderdeel "complex". Drie omgevingsdiensten hebben onvoldoende complexe bedrijven (van een bepaalde categorie) in hun gebied liggen. Voor die categorie bedrijven voert ODRA - als stelseltaak - het toezicht bij die bedrijven uit, zodat aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Bij deze stelseltaak hoort ook het diepgaande administratieve toezicht, het specialisme melden en het registreren van afvalstoffen. Indien nodig worden door de ODRA medewerkers ook projecten bij complexe bedrijven uitgevoerd.

In 2016 heeft ODRA net als eerdere jaren toezicht uitgevoerd bij complexe bedrijven bij drie omgevingsdiensten in de Vallei, Noord-Veluwe en de regio Veluwe IJssel.

2.5 Evaluatie samenwerking Gelderse Omgevingsdiensten

In 2016 is de samenwerking binnen de Gelderse Omgevingsdiensten geëvalueerd. De evaluatie is door een extern bureau uitgevoerd. Het doel van de evaluatie was het inzicht krijgen in het functioneren van het Gelders Stelsel en het benoemen van ontwikkelpunten. Provincie en gemeenten hebben een bijdrage aan deze evaluatie geleverd. Uit de evaluatie bleek dat het stelsel de afgelopen jaren zijn meerwaarde heeft bewezen. De Gelderse Omgevingsdiensten hebben recht van bestaan. Ze zijn voldoende adaptief en stabiel gebleken. Uit de evaluatie bleek eveneens dat de Gelderse Omgevingsdiensten in staat zijn in te spelen op en zich aan te passen aan de (nieuwe) eisen en behoeften van partners binnen

en buiten het stelsel. Voor de 'highlights' van het stelsel verwijzen we u naar de bijlage 3, 'Highlights Gelderse Omgevingsdiensten'. In bijlage 4 vindt u de eindrapportage projectportfolio 2016 van de Gelderse Omgevingsdiensten.

Wilt u meer weten over de stelselactiviteiten van de Gelderse Omgevingsdiensten in 2016? Lees dan het document 'Eindrapportage projectportfolio 2016'. U vindt dit document in de bijlage.

3 Verplichte paragrafen

3.1 Inleiding

In deze paragrafen wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de organisatie. In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de begroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Lokale heffingen
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate ODRA in staat is financiële tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- inventarisatie van de risico's
- inventarisatie van het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

3.2.1 Bepaling weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Tot de aanwezige weerstandscapaciteit van de omgevingsdienst kunnen slechts twee posten worden gerekend:

- Reserves
- Post onvoorzien

In onderstaande tabel is de opbouw van het weerstandsvermogen per 01-01-2016 en per 31-12-2016 weergegeven.

	1-1-2016 (excl. bestemming rekeningresultaat 2015)	31-12-2016 (excl. bestemming rekeningresultaat 2016)
Algemene Reserve	500.000	500.000
Bestemmingsreserves		
- Provincietaken	162.613	91.774
- Bureau Milieumetingen	186.925	202.650
- Opleidingsplan	98.546	0
- MRA Externe Veiligheid	16.978	0
Onvoorzien (niet gebruikt in 2016)	59.500	59.500
Totaal	1.024.562	853.924

Na uitnutting van de weerstandscapaciteit is de omgevingsdienst op de bijdrage van de deelnemers aangewezen.

De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht.

3.2.2 Inventarisatie risico's

In 2015 heeft een uitgebreide risico-analyse plaatsgevonden. Hiervoor hebben de directeur, afdelingshoofden en de controller van ODRA input geleverd. Ten behoeve van de jaarstukken 2016 is bekeken of de risico's zich hebben voorgedaan en is gekeken of er aan deze lijst nieuwe risico's toegevoegd moesten worden.

De voornaamste risico's waren/zijn:

Risico's taak-uitvoering

Hieronder wordt verstaan het risico van aansprakelijkstelling bij de reguliere taakuitvoering, risico dat gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Efficiency-taakstelling

ODRA moet hetzelfde werk verzetten met minder capaciteit.

Dit risico heeft zich in 2016 voorgedaan vanwege de efficiency taakstelling en is opgevangen door de flexibele schil te verkleinen.

ICT

Risico's als gevolg van het gebruik van verschillende (workflow)systemen

Eind 2015 is ODRA geheel over op het workflowsysteem S4O. Ook in 2016 zijn nog wel kinderziektes en afstemmingsproblemen met partners.

Informatie-huishouding

Gegevens zijn nog niet optimaal vindbaar, processen m.b.t. informatieverwerking etc. zijn nog niet sluitend.

Ultimo 2016 is er nog een aantal openstaande punten.

Invoering vennootschapsbelasting

Gevolgen van de invoering van vennootschapsbelasting voor ODRA.

In 2016 zijn door de omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst, waardoor het risico op het verschuldigd zijn van vennootschapsbelasting zich in 2016 niet heeft voorgedaan.

Outputfinanciering

Het risico van outputfinanciering is dat de vraag af kan wijken van de begroting. Hierover zijn in december 2016 in het Algemeen Bestuur afspraken gemaakt. Daardoor zal het genoemde risico zeer beperkt zijn.

Dit risico is niet opgetreden in 2016. In 2016 was nog sprake van inputfinanciering.

Externe ontwikkelingen m.b.t. bouwen

Risico's indien privatisering wordt doorgevoerd en taken uitgevoerd kunnen gaan worden door private partijen en/of wanneer er als gevolg van de bouwcrisis minder werk is.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Aanbesteden ipv quasi-inbesteden

Werkzaamheden mogen niet meer dan een bepaald deel van de omzet bedragen, wil er nog sprake zijn van quasi-aanbesteden bij haar deelnemers.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Mismatch aanwezige en benodigde capaciteit

Als gevolg van verschil in soort opdrachten en beschikbare mankracht, niet mee kunnen komen met de noodzakelijke ontwikkeling naar ondernemende ambtenaar of bij schoksgewijze opdrachtverstrekking.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Terugtrekken deelnemers

Risico dat een partner besluit taken (gedeeltelijk) niet meer door ODRA te laten uitvoeren.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Onderhanden werk

Uren die niet gefactureerd kunnen worden.

Dit risico heeft zich in 2016 voorgedaan. Niet alle gerealiseerde uren voor partners pasten binnen de inputfinanciering.

3.2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Dit bedraagt 2,1 (€ 853.924 / € 401.125). Dit is ruim voldoende.

3.2.4 Kengetallen

Jaarverslag 2016	Verloop van de kengetallen		
	Verslag 2015	Begroting 2016	Verslag 2016
Kengetallen:			
netto schuldquote	-17,2%	9,5%	-11,2%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-17,2%	9,5%	-11,2%
solvabiliteitsrisico	29,2%	29,2%	20,1%
structurele exploitatieruimte	4,7%	4,7%	1,0%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel van deze kengetallen is inzicht te verschaffen of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is. De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.

Aangezien de ODRA geen vaste schulden heeft en wel eigen middelen via het schatkistbankieren komt er een negatief percentage uit.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODRA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva. De ODRA houdt dit percentage nauwlettend in de gaten. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een percentage van 1% lijkt klein, maar kan als positief worden aangemerkt.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van ODRA betreffen auto's en apparatuur.

Hierbij gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

Categorie	Subcategorie	afschrijvingstermijn
Vervoermiddelen:		
	Personenauto's	5 jaar
	Materieelvoertuigen (Meetdienst)	10 jaar
Machines, apparaten en installaties:		
	Hardware	4 jaar
	Apparaten	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa		
	Inventaris	5 jaar

3.4 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het treasury statuut zijn de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, namelijk risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Het Algemeen Bestuur heeft eind 2016 een

geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkistbankieren en het schrappen van bepalingen die niet relevant zijn voor ODRA.

Het financieringsvraagstuk van ODRA is van beperkte omvang. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de meeste bedrijfsvoeringsonderdelen worden afgenomen van gemeente Arnhem. Het grootste deel van de begroting bestaat uit personeelslasten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico's zijn daarom slechts beperkt.

Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het verkrijgen van meer zicht op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op korte als op lange termijn.

Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Schatkistbankieren is eind 2013 in werking getreden. Decentrale overheden dienen vanaf december 2013 banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het Ministerie van Financiën. Voor ODRA bedraagt de drempelwaarde € 1,75 miljoen.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido;
- nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden. Deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

Renterisiconorm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd groter dan één jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rentetypische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisiconorm is de spreiding van het renterisico over de jaren.

Ultimo 2016 heeft ODRA geen leningen.

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

3.5 Bedrijfsvoering

Omgevingsdienst Regio Arnhem staat voor een efficiënte en kwalitatief goede uitvoering van overgedragen taken door de partners. Samenwerking, vertrouwen, professionaliteit en flexibiliteit zijn hierbij van groot belang. ODRA voert deze werkzaamheden uit ter verbetering van de fysieke leefomgeving in Gelderland.

Dit doet ODRA door:

- een efficiënte, kwalitatief goede en prijsbewuste uitvoering van taken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH);
- te werken vanuit gezamenlijk vertrouwen tussen partners en ODRA;
- medewerkers de ruimte te geven voor ontwikkeling en ondernemerschap.

Medewerkers vormen het kapitaal van ODRA. Onze kernwaarden die wij belangrijk vinden om succesvol te zijn naar de klanten zijn:

- Betrokkenheid
- Durf
- Innovatie
- Integriteit
- Kwaliteit
- Ondernemerschap
- Verantwoordelijkheid

3.5.1 Dienstverleningsovereenkomsten

De aan ODRA deelnemende partners zijn onze opdrachtgevers en partners. ODRA legt de aard en omvang van werkzaamheden (werkprogramma's) die opdrachtgevers aan ons overdragen vast in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Daarin nemen we ook de randvoorwaarden op, waarbinnen ODRA deze werkzaamheden uitvoert. De werkprogramma's passen we jaarlijks, samen met de partners aan. De DVO enkel als daar aanleiding toe is.

3.5.2 Rapporteren

ODRA rapporteert per programma op productniveau aan haar partners. De rapportage kent qua structuur dezelfde opbouw als de werkprogramma's die ODRA met haar partners afspreekt. De partnerrapportage is in 2017 nog een overzicht van de geleverde prestaties en bestede uren. In 2017 maakt ODRA de overstap naar een outputbegroting. De focus in de rapportage verschuift daarmee van bestede uren naar geleverde producten. Vanaf 2017 rapporteert ODRA alleen nog de geleverde productie. De rapportages worden per 4 maanden opgesteld.

3.5.3 Sociaal jaarverslag

In bijlage 1 van dit jaarverslag vindt u het sociaal jaarverslag 2016 van ODRA. Hierin leest u onder meer over onze robuustheid (Kwaliteitscriteria 2.1.), het ziekteverzuim en duurzame inzetbaarheid.

Hieronder een aantal belangrijke feiten uit 2016:

- de implementatie organisatieontwikkeling met de aanstelling van 2 nieuwe afdelingshoofden;
- het invulling geven aan de participatiewet en doelgroepenbeleid Gelders Stelsel;
- het inzetten van de talentscan van alle medewerkers als instrument van strategische personeelsplanning;
- het werven en laten instromen van 3 jongeren onder 27 jaar in 2016 en 2017;
- de professionalisering van ODRA naar robuustheid op de VTH-Kwaliteitscriteria 2.1 heeft tot resultaat dat de organisatie op 14 van de 21 VTH deskundigheidsgebieden robuust is.

Vooruitblik

In 2017 blijven de professionalisering van mensen en werkprocessen belangrijke thema's. Ook zal er meer focus zijn op:

- het resultaat- en doelgericht sturen en werken;
- het realiseren van betere samenwerking tussen afdelingen en vakdisciplines;
- het verder ontwikkelen van de teamkwaliteit en;
- het versterken van de organisatieloyaliteit.

Het aspect 'duurzame inzetbaarheid' bij medewerkers wordt benaderd vanuit het perspectief van aantrekkelijk werkgeverschap en vanuit het perspectief kansen en mogelijkheden. De kwaliteit van individuele medewerkers versterkt de kwaliteit van de verschillende teams en afdelingen als geheel. Daarnaast wordt geïnvesteerd in strategische personeelsplanning en bijbehorende instrumenten om ook in de toekomst te kunnen voorzien in een goed kwalitatief en kwantitatief personeelsbestand.

3.5.4 ICT/Informatievoorziening/werkprocessen

Het project ROADmap en de implementatie van S40 (Suite for Omgevingsdiensten) heeft veel inzet en aandacht gevraagd. In 2016 is het project afgerond. ODRA heeft nu een samenhangende structuur waarin ze geautomatiseerd de procesmatige afhandeling van zaken die ODRA voor haar klanten uitvoert. Werkprocessen zijn het systeem opgenomen die borgen dat medewerkers juist en controleerbaar de zaaktypen volgens de afgesproken Gelderse zaaktypencatalogus uitvoeren. De productie is gekoppeld aan registraties voor bestede tijd, geleverde producten en financiële doorvertaling. Tenslotte is ook ingebouwd dat de stukken volgens een vaste procedure conform eisen van de Archiefwet worden samengesteld om aan

de partners over te dragen. We realiseren ons dat we hiermee een complexe informatie en processystematiek hebben gemaakt.

Na deze opstartfase werkt ODRA nu aan een transitie naar de beheersfase. Om verbeteringen structureel vorm te geven en goed in te bedden stelde ODRA een scrumteam in. We willen daarmee vereenvoudiging en efficiëntie bereiken.

Het zaakstelsel (S4O) en het zaakgericht werken betekenden voor de ODRA-medewerkers een periode van gewenning. Ook voor de partners betekende S4O een verandering. In deze verandering heeft ODRA hen meegenomen. De zogenoemde stekkerafspraken zijn hierin leidend. Daarnaast zijn voor individuele partners desgewenst tijdelijke oplossingen vastgelegd (workarounds) en partnerspecifieke afspraken gemaakt.

Een belangrijk punt van aandacht is nu nog de digitale uitwisseling met partners van archief (waardige) stukken. In 2017 hopen we hierin met alle partners afspraken te maken.

ODRA maakt voor ICT gebruik van faciliteiten en diensten van gastheer gemeente Arnhem. De gastheer draagt zorg voor architectuur, hardware en software. ODRA heeft de verantwoordelijkheid voor het functioneel beheer van applicaties.

3.6 Lokale heffingen

n.v.t.

3.7 Verbonden partijen

n.v.t.

3.8 Grondbeleid

n.v.t.

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van Baten en Lasten naar categorie 2016

	Rekening 2015	Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil	
Exploitatie						
Salariskosten	7.447.249	7.393.100	7.885.400	8.121.229	-235.829	nadelig
Inhuur personeel	2.279.469	1.895.900	1.516.500	2.411.354	-894.854	nadelig
Opleidingskosten	315.492	185.800	188.000	289.047	-101.047	nadelig
Algemene Personeelskosten	495.186	439.400	440.600	405.066	35.534	voordelig
Overige Uitgaven	56.770	46.850	79.300	57.082	22.218	voordelig
Huisvesting (gastheer)	649.027	661.400	661.400	632.606	28.794	voordelig
Ondersteunende taken (gastheer)	180.880	178.800	178.800	197.492	-18.692	nadelig
ICT (gastheer)	881.867	837.100	837.100	948.465	-111.365	nadelig
ICT (overig)	121.738	175.250	275.000	344.253	-69.253	nadelig
Wagenpark	20.377	42.500	42.500	22.232	20.268	voordelig
Accountant en financieel advies	78.613	17.500	22.500	116.652	-94.152	nadelig
Onvoorzien	0	59.500	60.800	0	60.800	voordelig
Bijdrage Bovenregionale Taken	168.526	213.000	213.000	162.092	50.908	voordelig
Dotatie/onttrekking aan voorzieningen	-119.127	-76.100	-68.200	-112.797	44.597	voordelig
Dotaties aan reserves						
Doorbelasting aan projecten	-82.842			-69.826	69.826	voordelig
Lasten Exploitatie	12.493.226	12.070.000	12.332.700	13.524.948	-1.192.248	nadelig
Baten Partners	11.373.573	11.388.900	11.407.600	11.735.079,64	327.480	voordelig
Derden Overig	263.172	208.000	300.200	224.957	-75.243	nadelig
Derden Nijmegen	0	34.800	34.800	0	-34.800	nadelig
Derden ISV- Arnhem	73.311	0	0	0	0	
Derden Externe Veiligheid	134.557	0	121.400	134.564	13.164	voordelig
Derden RVMK	0	0	0	0	0	
Derden Bovenregionale Taken	598.753	226.000	354.700	664.683	309.983	voordelig
Overige Inkomsten	208.621	114.100	114.000	283.582	169.582	voordelig
Bijdrage frictiekosten	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	175.614	0	0	436.363	436.363	voordelig
MRA		98.200	0	0	0	
Baten Exploitatie	12.827.600	12.070.000	12.332.700	13.479.229	1.146.529	voordelig
Saldo exploitatie	334.374	0	0	-45.720	-45.720	nadelig

	Rekening 2015	Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil	
Programmabudgetten						
Lasten Provincie Milieumetingen	206.991	206.000	206.000	296.820	-90.820	nadelig
Baten Provincie Milieumetingen	222.716	206.000	206.000	301.679	95.679	voordelig
Saldo Provincie Milieumetingen	15.725	0	0	4.859	4.859	voordelig
Lasten ISV-geluid Arnhem	64.729	0		0	0	
Baten ISV-geluid Arnhem	64.729	0		0	0	
Saldo ISV-geluid Arnhem	0	0	0	0	0	
Lasten WABO Arnhem	682.493	802.000	50.000	35.390	14.610	voordelig
Baten WABO Arnhem	682.493	802.000	50.000	35.390	-14.610	nadelig
Saldo WABO Arnhem	0	0	0	0	0	
Lasten WABO Lingewaard	114.576	143.000	123.000	92.753	30.247	voordelig
Baten WABO Lingewaard	114.576	143.000	123.000	92.753	-30.247	nadelig
Saldo WABO Lingewaard	0	0	0	0	0	
Lasten Externe Veiligheid		0	15.000	0	15.000	voordelig
Baten Externe Veiligheid		0	15.000	0	-15.000	nadelig
Saldo Externe Veiligheid	0	0	0	0	0	
Lasten RVMK		0	105.000	90.825	14.175	voordelig
Baten RVMK		0	105.000	140.441	35.441	voordelig
Saldo RVMK	0	0	0	49.616	49.616	voordelig
Lasten ORM			71.300	24.050	47.251	voordelig
Baten ORM			71.300	24.050	-47.251	nadelig
Saldo ORM	0	0	0	0	0	
Lasten Overige projecten	441.608	0		224.320	-224.320	nadelig
Baten Overige projecten	441.608			224.320	224.320	voordelig
Saldo Overige projecten	0	0	0	0	0	
Lasten programma totaal	1.510.397	1.151.000	570.300	764.157	-193.857	nadelig
Baten programma totaal	1.526.122	1.151.000	570.300	818.632	248.332	voordelig
Saldo Programma's	15.725	0	0	54.475	54.475	voordelig
Lasten Incidenteel	78.102	51.500	51.500	0	51.500	voordelig
Baten Incidenteel	247.200	51.500	51.500	51.500	0	
Saldo incidenteel	169.099	0	0	51.500	51.500	voordelig
Totaal Lasten	14.081.724	13.272.500	12.954.500	14.289.105	-1.334.605	nadelig
Totaal Baten	14.600.922	13.272.500	12.954.500	14.349.361	1.394.861	voordelig
Totaal saldo van Baten en Lasten	519.197,51	0	0	60.255	60.255	voordelig

Grondslagen voor de exploitatieberekening

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012. Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Exploitatieresultaat

ODRA mag een Algemene Reserve vormen van maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten of € 500.000 en wel de laagste van deze twee. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur besluiten tot het instellen van bestemmingsreserves. Mocht er na het verrekenen van het exploitatieresultaat 2016 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo resteren, dan wordt dit op basis van de gemeenschappelijke regeling op basis van stemverhouding afgerekend. Het boekjaar 2016 van ODRA wordt met een positief resultaat afgesloten.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaar verwerkt.

Opbrengsten

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de deelnemende gemeenten en de provincie, de bijdrage van overige partners, subsidies en overige inkomsten voor diensten die toegerekend kunnen worden aan het verslagjaar. Zij worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

4.1.1 Toelichting op overzicht baten en lasten naar categorie 2016

Algemeen

1^e begrotingswijziging 2016

1. Provincie Gelderland heeft bij brief d.d. 12 mei 2015 een zienswijze ingediend over de ontwerp-programmabegroting 2016 omdat een deel van de bevoegdheden van de VTH-taken met ingang van 1 januari 2014 over was gedragen van de provincie naar gemeenten. Dit betekende dat de vastgestelde bijdrage voor provincie Gelderland voor 2016 € 144.000 te hoog was vastgesteld. De juiste bijdrage is in deze begrotingswijziging verwerkt. Budgettair heeft deze wijziging echter geen consequenties omdat het bedrag van € 144.000 kan worden gefactureerd bij de andere Gelderse Omgevingsdiensten.
2. Per 1 oktober 2015 draagt gemeente Renkum alle bouwtaken over aan ODRA. Met deze overdracht komt feitelijk 8,49 fte van gemeente Renkum over. Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 zal de bijdrage van Renkum afgerond € 888.000 stijgen.
3. Verwacht wordt dat begin 2016 nog meer bouwtaken door partners naar ODRA worden overgedragen. Hiermee is 1,48 fte gemoeid. Totdat de besluitvorming hierover is afgerond wordt de extra bijdrage ad € 156.000 die hiervoor wordt verwacht op derden overig geraamd.
4. Per 1 januari 2016 zal de MRA worden geliquideerd en zullen de taken van de MRA worden geïncorporeerd bij de ODRA.
  - De bijdrage van de MRA ad € 98.000 die was begroot voor de werkzaamheden in het kader van Externe Veiligheid in 2016 zal uit de begroting worden geschrapt. Daartegenover staat een toename van inkomsten (GUOV-subsidie) van afgerond € 136.000. Hiervan zal afgerond € 121.000 worden omgezet in formatie. € 15.000 zal worden omgezet als programmabudget.
  - Jaarlijks werd ten behoeve van RVMK een bedrag van € 105.000 door MRA gefactureerd aan alle partners van ODRA met uitzondering van provincie Gelderland en met een toevoeging van gemeente Montferland.

Een en ander werd gefactureerd op basis van inwoneraantallen. De werkzaamheden in het kader van RVMK werden echter uitgevoerd door ODRA. Door de liquidatie van MRA zal ODRA in het vervolg aan alle aan de RVMK deelnemende partijen het voor RVMK benodigde bedrag van in totaal € 105.000 op basis van inwoneraantallen in rekening brengen. De baten en lasten zijn als programmabudget in de gewijzigde begroting 2016 opgenomen.

5. Ten behoeve van de door gemeente Arnhem ingebrachte bouwtaken is vanaf de start van ODRA een vacatureruimte van 5 fte aangehouden. Jaarlijks werden de salariskosten die met deze vacatureruimte waren gemoeid verrekend met gemeente Arnhem. Door de overkomst van bouwtaken van onder andere gemeente Renkum is het mogelijk om de vacatureruimte (na de ingeboekte efficiencyslag van 5%¹ nog 4,75 fte) niet meer in de begroting van ODRA op te nemen zonder dat dit consequenties heeft voor het uurtarief. De bijdrage van gemeente Arnhem zal ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 met afgerond € 501.000 dalen. Daarnaast bezuinigt Arnhem op bouw gerelateerde taken (in formatie) voor een bedrag van € 134.000. Op dit moment is het nog niet te zeggen of de betreffende formatie op een andere wijze kan worden ingezet. Er kunnen dus frictiekosten ontstaan. Om frictiekosten te voorkomen wordt deze formatieve bezuiniging daarom incidenteel van het ingebrachte programmabudget afgeraamd. Bij het opstellen van het werkprogramma 2016 wordt bekeken of dit structureel kan worden opgelost.
6. we dat incidenteel oplossen met programmabudget en dat we bij het opstellen van het werkprogramma 2016 zullen zien hoe we dat oplossen.
7. Evenals bij gemeente Arnhem is ook voor gemeente Lingewaard vacatureruimte aangehouden voor de ingebrachte bouwtaken van 0,7 fte die jaarlijks op basis van bespaarde salariskosten werd verrekend. Na verrekening met de 5% ingeboekte efficiencyslag resteert hiervan 0,67 fte die niet meer in rekening wordt gebracht bij gemeente Lingewaard. Onlangs is in overleg besloten om 1 fte ten behoeve van microplanologie niet meer door ODRA uit te laten voeren. Na de ingeboekte efficiencyslag van 5% resteert per saldo een formatie van 0,95 fte die niet meer in rekening zal worden gebracht bij gemeente Lingewaard. Ook deze verlaging van het aantal fte met in totaal 1,62 fte heeft geen consequenties voor het uurtarief.
8. Tot deze begrotingswijziging werd een groot deel van de ICT-kosten uit de programmabudgetten van Arnhem en Lingewaard betaald omdat met name voor deze partners ICT-systemen in de lucht werden gehouden. Voor de andere partners werd via het principe "verlengde kabels" gewerkt. Nu ODRA een eigen ICT-systeem S40 heeft dat voor elke partner wordt gebruikt is gezocht naar de mogelijkheid om de kosten van dit systeem in het uurtarief te verwerken. Omdat de overhead van ODRA niet is gewijzigd geeft een toename van het aantal fte bij een gelijkblijvend uurtarief van € 76,50 financiële ruimte. Deze ruimte is toegevoegd aan het budget ICT (overig) en komt daarmee op een bedrag van € 275.000 per jaar. De verwachting is dat de jaarlijkse kosten van onderhoud aan het programma S40 en andere eigen ICT gerelateerde kosten zoals de vervanging van I-pads, licenties en dergelijke uit dit budget bekostigd kunnen worden. Voor gemeente Arnhem betekent dit dat het programmabudget van € 802.000, waaruit de ICT-kosten ten behoeve van gemeente Arnhem werd betaald, verlaagd kan worden met € 134.000. Hiermee wordt de onder punt 5 genoemde bezuiniging van € 134.000 gerealiseerd. Voor gemeente Lingewaard betekent de verhoging van het ICT-budget dat de licentiekosten Squit niet meer uit het ter beschikking gestelde programmabudget ad € 143.000 betaald hoeven te worden.

---

¹ Feitelijk is meer dan 8% bezuinigd wegens het aanhouden van de 0-lijn ten opzichte van de begroting 2015

Bovenstaande wijzigingen hebben vooral een verhoging van het budget salariskosten (toename van het aantal fte door de overkomst van bouwtaken van Renkum) en een afname van de kosten van inhuur derden (minder fte wegens afname vacatureruimte bouwtaken van Arnhem en Lingewaard) tot gevolg. Ook is het budget ICT-overig gestegen. Per saldo is er een toename van het aantal fte ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 te zien van 2,49 fte.

Naast de wijzigingen in de budgetten van salariskosten, inhuur personeel en ICT (overig) zijn er diverse kleine aanpassingen in de begroting verwerkt zonder dat deze consequenties hebben voor het uurtarief. Voor die partners waar geen wijzigingen hebben plaatsgevonden zijn de bijdragen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2016 ongewijzigd.

2^e begrotingswijziging 2016

1. Met ingang van 1 januari 2016 zijn provincies bevoegd gezag voor wat betreft BRZO bedrijven geworden. De gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Duiven, waarin BRZO-bedrijven gevestigd zijn, betaalden voorheen hun bijdrage voor deze BRZO bedrijven aan ODRA. De werkelijke taak werd uitgevoerd door Omgevingsdienst Regio Nijmegen die ODRA hiervoor een factuur stuurde. Nu het bevoegd gezag bij provincie Gelderland ligt is besloten dat vanaf 2016 zonder tussenkomst van ODRA provincie Gelderland BRZO met ODRN regelt zowel inhoudelijk als financieel. De bijdragen voor gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Duiven zijn in deze begrotingswijziging daarom verlaagd.
2. In de begroting 2016 is een bedrag voor ISV-Arnhem opgenomen voor een bedrag van € 90.800. Dit bleek achteraf onterecht te zijn omdat deze taak onder door Arnhem ingebrachte bouwtaken viel. De begroting is voor dit onderdeel gewijzigd.
3. Gemeente Rozendaal heeft bij de start van ODRA in 2013 geen taken ingebracht. Wel neemt gemeente Rozendaal enkele producten van ODRA voor in totaal afgerond € 12.300. Hiervoor is in 2016 ook een werkprogramma opgesteld.
4. Het saldo van bovenstaande punten 1 tot en met 3 ad € 144.000 is opgenomen onder het kopje "Derden Overig". De verwachting is dat in totaal ongeveer € 300.000 aan opdrachten van derden door ODRA zal worden ontvangen.
5. Gemeente Arnhem heeft bij de start van ODRA ongeveer € 1.000.000 aan middelen (programmabudget) ingebracht ten behoeve van WABO-brede taken. De afgelopen jaren is het budget verlaagd naar € 668.000. Andere analyse heeft uitgewezen dat het meer praktisch is als gemeente Arnhem een groot deel van de facturen die ten laste van dit budget worden geboekt zelf betaald. Het budget wordt daarom in deze begrotingswijziging verlaagd naar € 50.000.
6. Gemeente Lingewaard heeft een budget ingebracht van € 143.000 (programmabudget) ten behoeve van WABO-brede taken. Een gedeelte van de ingebrachte WABO-brede taken wordt weer door gemeente Lingewaard zelf uitgevoerd. Een gedeelte van het aan deze werkzaamheden gerelateerd programmabudget van € 20.000 vloeit daarom ook terug naar gemeente Lingewaard.
7. Op 14 oktober jl. is er een vergadering geweest van het Algemeen Bestuur. Na deze vergadering hebben de aanwezige leden een besluit genomen over de financiering van met name de vakberaden van de voormalige MRA, nu de "Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking" (ORM). Besloten is dat de inkomsten en uitgaven van de ORM voor een bedrag van in totaal € 71.300 (bijdrage wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners per deelnemende gemeente) in de begroting van ODRA wordt opgenomen en dat ODRA de administratie voor haar rekening neemt. Het bedrag van € 71.300 is in deze begrotingswijziging opgenomen. Voor- en nadelen op deze begrotingspost worden alleen verrekend met de deelnemende partners.

Lasten

Salariskosten

De totale formatie van ODRA mocht (na de 2^e begrotingswijziging 2016) in 2016 134,37 fte bedragen. De totale geraamde loonsom bedroeg € 9.401.900 waarvan € 1.516.500 is geraamd op inhuur derden vanwege het aanhouden van een flexibele schil. De werkelijke loonsom in 2016 voor de formatie in dienst van ODRA bedroeg afgerond € 8.121.000. Dit is € 236.000 hoger dan geraamd. In verband met de invoering van het IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017 is ten laste van het resultaat 2015 in 2016 een reserve van € 250.000 ingesteld ter dekking van het opgebouwde vakantiegeld over de maanden juni t/m december 2016. In 2016 is deze reserve vrijgevallen en "omgezet" in een te betalen bedrag voor het opgebouwde vakantiegeld van juni t/m december 2016. Het te betalen vakantiegeld voor een bedrag van € 245.000 is verantwoord onder de post salariskosten. Het restant ad € 5.000 is ten gunste van de exploitatie 2016 geboekt.

Inhuur derden

Ongeveer 16% (€ 1.516.500) van de totale loonsom is geraamd op inhuur derden. Een bedrag van afgerond € 2.411.000 is in 2016 aan inhuur van personeel besteed. Een overschrijding van € 895.000. Naast de inzet voor ICT-gerelateerd onderwerpen zoals de invoering van S4O was ook inzet benodigd voor vervanging van (langdurig) ziek personeel en de toenemende vraag voor bouwgerelateerde producten.

Opleidingskosten

Het totale budget voor opleidingskosten bedroeg in 2016 € 188.000. Dit is 2% van de totale loonsom (eigen personeel en inhuur derden). In 2016 is er voor afgerond € 289.000 aan opleidingskosten uitgegeven. Dit is € 101.000 meer dan begroot. De dekking van deze hogere kosten heeft plaatsgevonden door de vrijval van het restant van de reserve opleidingsplan ad € 99.000.

Algemene personeelskosten

Het bedrag dat voor reis- en verblijfkosten, telefonie, verzekeringen etc. in 2016 is uitgegeven is afgerond € 405.000. Dit is € 36.000 lager dan de raming van € 441.000.

Overige uitgaven

Voor diverse overige uitgaven zoals portiekosten, contributies en lidmaatschappen is in 2016 afgerond € 57.000 uitgegeven. Dit is € 22.000 lager dan de raming van € 79.000.

Huisvesting (gastheer)

De kosten van huisvesting die gastheer gemeente Arnhem bij ODRA over 2016 in rekening heeft gebracht zijn € 29.000 lager dan de raming van € 661.000.

Ondersteunende taken (gastheer)

De kosten voor ondersteunende taken zoals de personeels-en salarisadministratie, de financiële administratie en de standaardfaciliteiten in het kader van ICT, die gastheer gemeente Arnhem voor ODRA uitvoert, bedroegen in 2016 € 197.000. Dit is € 19.000 hoger dan geraamd.

ICT (gastheer)

De ICT-kosten die gastheer gemeente Arnhem in 2016 in rekening heeft gebracht bedroegen € 111.000 meer dan de raming van € 837.000. Dit komt met name doordat licentiekosten (bijvoorbeeld voor Microsoft) hoger uitvielen dan geraamd.

ICT (overig)

De kosten van ICT die direct door ODRA aan derden wordt betaald bedroegen in 2016 afgerond € 344.000. Dit is € 69.000 meer dan begroot. Ook bij dit onderdeel vielen de licentiekosten hoger uit dan begroot.

Wagenpark

De kosten voor het wagenpark bedragen afgerond € 22.000. Dit is € 21.000 lager dan begroot.

Accountant en financieel advies

Op deze post is een bedrag van € 22.500 begroot. Op deze post verantwoorden we de kosten van de accountant (€ 32.000) en de overige advieskosten (€ 84.000) die de bedrijfsvoering van ODRA raken. Dit heeft in 2016 een overschrijding van € 94.000 tot gevolg.

Onvoorzien

Van de post onvoorzien van € 60.800 is in 2016 geen gebruik gemaakt.

Bijdrage Bovenregionale Taken

De bijdrage aan bovenregionale taken valt afgerond € 51.000 lager uit dan geraamd met name vanwege lagere kosten voor de stelseltaak P&O en BSBm.

Dotatie/onttrekking aan voorzieningen

In 2014 is een aantal voorzieningen ingesteld ter dekking van harmonisatiekosten, reiskosten en opgebouwd stuwmeerverlof van voormalig personeel van provincie Gelderland. Voor 2016 was een onttrekking voorzien van € 68.200 ten behoeve van de dekking van harmonisatiekosten en reiskosten. In 2016 is een bedrag van € 113.000 aan de voorzieningen onttrokken met name door een niet in de raming opgenomen onttrekking van het de voorziening stuwmeerverlof. Daarnaast is gebleken dat vanwege het vertrek van een aantal medewerkers de voorziening Harmonisatiekosten Provincie Gelderland te hoog was om de toekomstige harmonisatiekosten te dekken. Een bedrag van € 25.000 is daarom extra vrijgevallen.

Doorbelasting aan projecten

ODRA voert een aantal projecten uit voor derden (o.a. ten behoeve van maatregelen in het kader van geluidsanering). Deze projecten zijn niet in de begroting meegenomen. De baten van afgerond € 70.000 worden evenals vorige jaren in mindering gebracht op de kosten.

Baten

Baten partners

De baten van de partners van ODRA waren in 2016 begroot op afgerond € 11.408.000. In totaal is een bedrag van afgerond € 11.736.000 gefactureerd. Dit is afgerond € 327.000 hoger dan geraamd. Dit komt omdat met name voor gemeente Arnhem (€ 203.000), provincie Gelderland (€ 103.000) en gemeente Overbetuwe (€ 16.000) meer (aanvullende) werkzaamheden zijn verricht in het kader van bouwtaken. Daarnaast zijn er door diverse partners nog kleinere aanvullende opdrachten aan ODRA verstrekt.

Derden overig

Deze baten van afgerond € 225.000 hebben betrekking op werkzaamheden die buiten de DVO's voor derden worden gedaan. De opbrengsten zijn € 75.000 lager dan geraamd.

Derden Nijmegen

Deze baten van afgerond € 35.000 voor werkzaamheden ten behoeve van bodem zijn in 2016 niet gefactureerd omdat de overdracht van de taken nog niet was geregeld. Eind 2016 is er overeenstemming bereikt over het uitvoeren van deze taak met ingang van 2017.

Derden Externe Veiligheid

De opbrengsten, gebaseerd op het te verwachten subsidiebedrag, van afgerond € 135.000 zijn € 14.000 hoger dan de begroting van € 121.000. Hier staat echter een lagere opbrengst tegenover van €15.000 bij de programmalasten.

Derden bovenregionale taken

ODRA voert een aantal complexe handhavingstaken uit voor omgevingsdiensten OVIJ, ODDV en ODNV. Daarnaast is, evenals in 2015, een bedrag van afgerond € 310.000 extra ontvangen. Deze ontvangst heeft te maken met de overdracht van VVGB-taken die in 2014 heeft plaatsgevonden.

Overige Inkomsten

Deze inkomsten hebben met name betrekking op de uitkering van WAO- en ziekengelden en de bijdragen van partners ten behoeve van de compensatie van harmonisatie- en reiskosten in het kader van het Gelders Sociaal Plan en zijn afgerond € 170.000 hoger dan begroot.

Onttrekking aan reserves

In de begroting 2016 waren er geen onttrekkingen aan reserves opgenomen. In 2016 zijn de volgende bedragen aan reserves onttrokken.

€ 17.000 aan de reserve Externe Veiligheid

Deze reserve was ter dekking van extra kosten in 2015 ingesteld. Het restant van afgerond € 17.000 is in 2016 vrijgevallen.

€ 99.000 aan de reserve Opleidingsplan

Ter dekking van een gedeelte van de kosten van het opleidingsplan was een reserve ingesteld. In 2015 is een bedrag aan deze reserve onttrokken. Het restant van € 99.000 is ter dekking van de hogere opleidingskosten in 2016 ingezet om de hoger opleidingskosten te dekken.

€ 250.000 aan de reserve Vakantiegeld 2016/IKB

Ten laste van het resultaat 2015 is een reserve ingesteld van €250.000 ter dekking van de lasten van vakantiegeld dat in de periode van juni 2016 t/m december 2016 is opgebouwd. Dit bedrag is in 2016 vrijgevallen en is als nog te betalen bedrag op de balans opgenomen.

€ 71.000 aan de reserve Provincietaken

Ten laste van het resultaat 2013 is een reserve ingesteld ten behoeve van werkzaamheden die in 2013 niet voor provincie Gelderland zijn uitgevoerd. In 2016 is een aantal werkzaamheden uitgevoerd die niet in het werkprogramma 2016 van provincie Gelderland was opgenomen. Ten behoeve van deze werkzaamheden is in 2016 een bedrag van afgerond € 71.000 aan de reserve onttrokken.

Programma's

Van de partners gemeente Arnhem, gemeente Lingewaard en provincie Gelderland zijn programmabudgetten overgekomen ten behoeve van specifieke taken.

WABO- Arnhem en Lingewaard

De baten en lasten van de overgekomen budgetten van de gemeenten Lingewaard en Arnhem zijn lager dan begroot. Voor gemeente Arnhem zijn de baten en lasten afgerond € 15.000 lager en voor de gemeente Lingewaard afgerond € 30.000.

Bureau Milieumetingen

Het saldo van de programmakosten milieumetingen is afgerond € 5.000 positief. Evenals in de afgelopen jaren wordt voorgesteld om dit batig saldo in de reserve Bureau Milieumetingen te storten om toekomstige uitgaven te kunnen bekostigen.

Externe Veiligheid

Bij het opstellen van de begroting 2016 werd er van uitgegaan dat er naast de formatieve lasten (uren x tarief) ook een budget ter dekking van overige kosten benodigd was. Er zijn echter geen overige kosten in 2016 gemaakt.

RVMK

Ten behoeve van de Regionale Verkeers Milieu Kaart worden er door ODRA werkzaamheden verricht die bij alle partners exclusief provincie Gelderland en inclusief gemeente Montferland op basis van een bijdrage per inwoner in rekening wordt gebracht. Deze taak was voorheen ondergebracht bij MRA. In 2016 is de MRA geliquideerd. Op het onderdeel RVMK bestond een reserve RVMK ter dekking van toekomstige kosten van afgerond € 35.000 en heeft een hoger baten voor dit bedrag bij ODRA als gevolg. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt dan begroot voor een bedrag van afgerond € 14.000. Voorgesteld zal worden om evenals bij MRA het batige saldo van afgerond € 50.000 te reserveren voor toekomstige kosten ten behoeve van RVMK.

ORM

In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 14 oktober 2016 is besloten dat ODRA de uitgaven en inkomsten van de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) in haar begroting zal opnemen voor een bedrag van afgerond € 71.000. In 2016 is een bedrag van afgerond € 24.000 aan baten en lasten verantwoord.

Overige projecten

Evenals in vorige jaren zijn in 2016 werken uitgevoerd voor projecten van derden. Het betreft o.a. werkzaamheden ten behoeve van met name gevelmaatregelen BSV. In 2016 gaat het om een bedrag van afgerond € 224.000

4.2 Overzicht van baten en lasten 2016

		Rekening 2015		Begroting 2016 Primitief	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil	
Algemeen	Lasten	0		0	2.495.886	3.974.691	-1.478.805	nadelig
	Baten	0		0	2.495.886	2.597.271	101.386	voordelig
	Saldo	0		0	0	-1.377.419	-1.377.419	nadelig
Vergunningverlening Bouw	Lasten	3.613.431		3.578.600	2.129.411	2.525.389	-395.978	nadelig
	Baten	3.504.668		3.578.600	2.129.411	2.431.665	302.254	voordelig
	Saldo	-108.763		0	0	-93.724	-93.724	nadelig
Vergunningverlening Milieu	Lasten	1.651.571		1.386.400	980.960	1.416.746	-435.787	nadelig
	Baten	1.315.106		1.386.400	980.960	984.922	3.963	voordelig
	Saldo	-336.465		0	0	-431.824	-431.824	nadelig
Handhaving Milieu	Lasten	3.207.325		3.908.600	2.592.682	2.059.956	532.726	voordelig
	Baten	4.096.731		3.908.600	2.592.682	2.933.018	340.336	voordelig
	Saldo	889.406		0	0	873.062	873.062	voordelig
Handhaving Bouw, Bodem en Vuurwerk	Lasten	3.056.491		2.833.600	2.944.707	2.528.170	416.537	voordelig
	Baten	2.987.760		2.833.600	2.944.707	2.802.501	-142.206	nadelig
	Saldo	-68.732		0	0	274.331	274.331	voordelig
Advies en Overige Taken	Lasten	2.531.890		1.565.300	1.810.856	1.784.153	26.702	voordelig
	Baten	2.500.027		1.565.300	1.810.856	2.163.620	352.765	voordelig
	Saldo	-31.863		0	0	379.467	379.467	voordelig
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting				0	0	0	0	
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		343.584		0	0	-376.108	-376.108	nadelig
Onttrekking reserves		175.614				436.363	436.363	voordelig
Het gerealiseerde resultaat		519.198		0	0	60.255	60.255	voordelig

4.2.1 Toelichting op overzicht van baten en lasten 2016

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016 wordt verwezen naar de paragrafen 2.2 tot en met 2.3.6 in het jaarverslag en paragraaf 4.1.1 van de jaarrekening.

4.3 Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Zowel de raming als de realisatie van de financieringsfunctie is minder dan € 1.000.

4.4 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
									x € 1.000
Lokale heffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	11.389	0	11.389	11.408	0	11.408	11.735	0	11.735
Totaal overige algemene dekkingsmiddelen	11.389	0	11.389	11.408	0	11.408	11.735	0	11.735

De overige algemene dekkingsmiddelen bestaan uit baten partners. Deze baten waren in 2016 begroot op afgerond € 11.408.000. In totaal is een bedrag aan afgerond € 11.735.000 gefactureerd. Dit is € 327.000 hoger dan begroot omdat aan diverse partners aanvullende facturen zijn verstuurd voor met name bouwgerelateerde producten.

4.5 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Reservemutaties									
x € 1.000									
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:									
BR Provincietaken	0	0	0	0	0	0	71	0	71
BR Bureau Milieumetingen	0	0	0	0	0	0	0	16	-16
BR Opleidingsplan	0	0	0	0	0	0	99	0	99
BR MRA Externe Veiligheid	0	0	0	0	0	0	17		17
BR Individueel Keuzebudget	0	0	0			0	250	250	0
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	436	266	170

Aan de reserve Provincietaken is in 2016 afgerond € 71.000 onttrokken.

Aan de reserves Opleidingsplan en Externe Veiligheid is in totaal afgerond € 116.000 onttrokken. Tegenover de onttrekking aan de reserve Opleidingsplan stonden hogere kosten van opleidingen dan geraamd voor een bedrag van € 101.000.

Het restant van de reserve Externe Veiligheid van afgerond € 17.000 die ingesteld was van meerkosten in 2015 is in 2016 vrijgevallen.

Ten laste van het resultaat 2015 is conform besluit van het Algemeen Bestuur een bedrag van afgerond € 16.000 aan de reserve Bureau Milieumetingen toegevoegd.

Er waren in het begrotingsjaar 2016 geen structurele toevoegingen en/of onttrekkingen geraamd.

4.6 Overzicht incidentele baten en lasten per programma

	Algemeen	Vergunningverlening Bouw	Vergunningverlening Milieu	Handhaving Milieu	Handhaving Bouw, bodem en vuurwerk	Advies en Overige Taken
Incidentele lasten						
Projecten Incidenteel RVMK						224.320
Totaal incidentele lasten						224.320
Incidentele baten						
Projecten Incidenteel RVMK						224.320 51.500 35.441
Totaal incidentele baten						311.261

4.6.1 Toelichting incidentele baten en lasten per programma

Projecten

ODRA krijgt incidentele opdrachten om projecten uit te voeren. Deze projecten waaronder gevelmaatregelen/BSV, worden verantwoord onder het programma advies en overige taken. De baten en lasten bedragen in 2016 afgerond € 224.000.

Incidenteel

ODRA heeft in 2016 een bedrag ontvangen van € 51.500 om incidentele kosten in de eerste jaren van de opstartfase te kunnen bekostigen. Er zijn geen lasten op deze post in 2016 uitgegeven.

RVMK

Nadat de liquidatie van de MRA in 2016 was afgerond is het saldo van de reserve RVMK van afgerond € 35.000 overgeheveld naar ODRA. Voorgesteld zal worden om deze middelen aan een reserve te doteren om toekomstige uitgaven ten behoeve van RVMK te dekken.

4.7 Vennootschapsbelasting

In 2016 zijn door de omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst, waardoor ODRA geen vennootschapsbelasting verschuldigd is in 2016.

4.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en publiek en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Omgevingsdienst Regio Arnhem van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de ODRA is €179.000.

Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1				J.B.H. Robben
	2015 Jaarrekening	2015 Nieuwe berekening	verschil oud- nieuw 2015	2016
Functie(s)	Directeur			
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000	179.000
Bezoldiging				
Beloning	94.285,00	99.418,72	5.133,72	98.541
Belastbare onkostenvergoedingen		402,30	402,30	0
Beloningen betaalbaar op termijn	17.328,00	13.872,78	-3.455,22	14.291
<i>Subtotaal</i>				
-/- Onverschuldigd betaald bedrag				0
Totaal bezoldiging	111.613,00	113.693,80	2.080,80	112.832
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12			
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1			
Bezoldiging 2015				
Beloning	99.419			
Belastbare onkostenvergoedingen	402			
Beloningen betaalbaar op termijn	13.873			
Totaal bezoldiging 2015	113.694			
Individueel WNT-maximum 2015	178.000			

De vermelde bedragen onder 2015 wijken af in verband met een achteraf geconstateerde onjuiste berekening. De bedragen voor wat betreft de beloning, belastbare onkostenvergoedingen en beloningen betaalbaar op termijn zijn in 2015 op een onjuiste wijze berekend. Hertoetsing van de gecorrigeerde cijfers aan de destijds van toepassing zijnde normen leidt echter niet tot onverschuldigde betalingen.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking:

<i>bedragen x € 1</i>	A. Mink	W. Ruwhof	H. Nijland	W. Ruwhof
Functie(s)	DB voorzitter	DB voorzitter	DB lid	DB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 29/3	7/10 – 31/12	1/1 – 12/9	1/1 – 7/10
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	Nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	Nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	6.456	6.236	12.471	13.694
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	Nvt	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	0	17.800	17.800

<i>bedragen x € 1</i>	G. Ritsema	T. Spaargaren	M. Scheffer	T.Janssen
Functie(s)	DB lid	DB lid	DB lid	DB lid
Duur dienstverband in 2016	8/7 – 31/12	14/10 – 31/12	1/1-31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	Nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	Nee	nee
Individueel WNT-maximum	12.911	3.815	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	nvt	nvt	4/9-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	0	0	5.755	17.800

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen:

<i>bedragen x € 1</i>	W. Ruwhof	W. Ruwhof	G. Ritsema	T.J. Spaargaren
Functie(s)	AB voorzitter	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	8/7 - 31/12	1/1 - 8/7	8/7 - 31/12	20/9- 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	12.911	9.243	12.911	4.989
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	1/1-31/12	Nvt	nvt
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800	0	0

<i>bedragen x € 1</i>	T. Janssen	B. Ross	N. Olland	G. van Gorkum
Functie(s)	AB lid	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	17.800	17.800	17.800	17.800

<i>bedragen x € 1</i>	P. Putman	H. Breunissen	T. van der Werf	M. Scheffer
Functie(s)	AB lid	AB lid	AB lid	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0	0	0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	4/9 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)				
Bezoldiging 2015				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	17.800	17.800	17.800	5.755

<i>bedragen x € 1</i>	A. Mink	F. Jansen
Functie(s)	AB voorzitter	AB lid
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 29/3	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0	0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Nee	nee
Individueel WNT-maximum	6.456	17.900
Bezoldiging		
Beloning	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	0	0
Gegevens 2015		
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)		
Bezoldiging 2015		
Beloning	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800

4.9 Balans per 31-12-2016

Activa	31-12-2015	31-12-2016 <i>x € 1.000,=</i>
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	71	86
Materiele vaste activa met economisch nut	71	86
Financiële vaste activa	9	5
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	9	5
Totaal vaste Activa	80	91
Vlottende activa		
Vorraden	9	0
Onderhanden Werk	9	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.857	3.179
Rekening Courantverhouding Rijk	4.000	436
Vorderingen op publiekrechtelijke lichamen	855	2.736
Overige vorderingen	2	8
Liquide middelen	131	949
Kassaldi	0	0
Banksaldi	131	949
Overlopende activa	11	30
Vooruitbetaalde bedragen	11	30
Totaal vlottende activa	5.008	4.158
Totaal generaal	5.088	4.249

Passiva	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Vaste Passiva		
Eigen Vermogen	1.484	855
Algemene Reserve	500	500
Bestemmingsreserves:	465	294
Provincietaken	163	92
Bureau Milieumetingen	187	203
Opleidingsplan	99	0
MRA Externe Veiligheid	17	0
Resultaat Boekjaar	519	60
Voorzieningen	1.060	785
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	826	756
Stuwmeer verlof Prov. Gelderland	41	21
Reiskosten woon-werkverk. Prov. Gelderland	25	8
Stuwmeer verlof Gemeente Arnhem	6	0
RVU 62+	163	0
Totaal vaste passiva	2.545	1.640
Vlottende Passiva		
Kortlopende schulden	1.187	1.253
Overige schulden aan publiekrechtelijke lichamen	1.005	1.082
Overige schulden	182	170
Overlopende passiva	1.357	1.357
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	555	586
de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	307	310
Overige vooruitontvangen bedragen	495	461
Totaal vlottende passiva	2.543	2.609
Totaal generaal	5.088	4.249

Grondslagen voor waardering

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijke van het resultaat in aanmerking genomen. Zoals is bepaald in de financiële verordening wordt er lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de ontvangen subsidies die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijke van het resultaat in aanmerking genomen.

Vlottende Activa

De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden – Onderhanden werk

De "onderhanden werken" zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Eigen Vermogen

Onder het Eigen Vermogen zijn opgenomen de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva en vooruit ontvangen bedragen hebben betrekking op een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.9.1 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Specificatie Materiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Investerings met een economisch nut:		
Vervoermiddelen	47	65
Machines, apparaten en installaties	24	21
Overige materiële vaste activa	0	
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	0	0
Totaal	71	86

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2016:

Verloopoverzicht van de materiële vaste activa								
	Boek- waarde 1 januari 2016	Investe- ringen	Des- invest- eringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden / reserves	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 decem- ber 2016	
x € 1.000								
Investerings met economisch nut								
Vervoermiddelen	47	27	0	9	0	0	65	
Machines, apparaten en installaties	24	0	0	3	0	0	21	
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal investeringen met economisch nut	71	27	0	12	0	0	86	
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven								
nvt	0	0	0	0	0	0	0	
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut								
nvt	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal materiële vaste activa	71	27	0	12	0	0	86	

Financiële vaste activa

Specificatie Financiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Regelingen werknemers (fiets)	9	5
Totaal	9	5

Vlottende Activa

Specificatie Onderhanden Werk	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Beheer RVMK	0	0
Saneringsproject W. Druckerstraat	0	0
Saneringsproject Vosselmanstraat	2	0
Saneringsproject Deventerstraat	2	0
Saneringsproject Anklaarseweg	1	0
Saneringsproject Zutphenerstraat	1	0
Saneringsproject Johannahoeve VBT	3	0
BSV Uitv Gevelmtr schermw.SPK 2016	0	0
Totaal	9	0

Specificatie uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Min.v. Financiën	4.000	436
Debiteuren Publiekrechtelijk	855	2.736
Overige vorderingen	2	8
Totaal	4.857	3.179

Specificatie Liquide Middelen	31-12-2015	31-12-2016
		x € 1.000,=
Bank	131	949
Totaal	131	949

Vaste passiva

Specificatie Eigen Vermogen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Algemene Reserve	500	500
Resultaat voor bestemming	519	60
BR Provincietaken (t.b.v. werkzaamheden die in 2013 niet zijn uitgevoerd)	163	92
BR Bureau Milieumetingen (ter dekking van toekomstige investeringen)	187	203
BR Opleidingsplan	99	0
BR MRA Externe Veiligheid	17	0
Totaal	1.484	855

Specificatie Voorzieningen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	826	756
Stuwmeer verlof Prov. Gelderland	41	21
Reiskosten woon-werkverk. Prov. Gelderland	25	8
Stuwmeer verlof Gemeente Arnhem	6	0
RVU 62+	163	0
Totaal	1.060	785

Plottende passiva

Specificatie Overige schulden publiekr. Lichamen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
BTW	228	472
Loonheffing	397	375
Afdracht IP/OP/NP premies	82	76
Afdracht premie FPU	14	12
Diversen	284	147
Totaal	1.005	1.082

Specificatie Overige Schulden	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Diversen	182	170
Totaal	182	170

Specificatie Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Vakantiegeld mei 2016 tm december 2016	0	245
Afrekening DVO gemeente Arnhem	0	104
Diverse facturen die in het in 2017 zijn ontvangen maar betrekking hadden op 2016	0	237
Diverse facturen die in het in 2016 zijn ontvangen maar betrekking hadden op 2015	555	0
	0	
Totaal	555	586

Specificatie van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Gevelisolatie ISV 3 Rheden	112	104
Uitvoeringsplan energiebesparing	62	62
Saneringsproject Trans eo VBT	34	30
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem) *	99	0
project W. van Pontl. 1141, Arnhem	0	114
Totaal	307	310

* Saldo op 31-12-2016 is -/- € 30.000. Dit wordt verantwoord onder de overlopende activa.

Specificatie Overige vooruitontvangen bedragen	31-12-2015	31-12-2016
		<i>x € 1.000,=</i>
Onderzoek General Electric	20	20
ISV-geluid gemeente Arnhem	420	420
BSV Aanv. Gevelmtr. Schermw. RL	14	
Project Automatisering Roxit	42	16
Spijkerkw.1129, Arnhem	0	5
Totaal	496	461

Verloop voorschotbedragen specifieke uitkeringen					
x € 1.000	Saldo 1 januari 2016	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetaling en	Saldo 31 december 2016
Subsidie sanering verkeerslawaaï	112		8	0	104
Subsidie energiebesparing	62			0	62
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem)	99	63	191	0	-30
Subsidie sanering verkeerslawaaï (Trans)	34		4	0	30
Subsidie sanering van Pontlaan		116	3	0	114
Totaal van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	307	179	205	0	280

De subsidie sanering verkeerslawaaï (Arnhem) betreft een subsidieregeling die in de SiSa wordt verantwoord. Het saldo van +/- € 30.000 voor dit project wordt verantwoord onder de post overlopende activa.

Verloopstaten reserves en voorzieningen

Verloop reserves

Omschrijving	Stand per 1-1-2016	Bestemming resultaat 2015	Toevoeging	Onttrekking	Uitkering deelnemers	Stand per 31-12-2016
Algemene Reserve	500.000					500.000
BR Provincietaken	162.613			-70.839		91.775
BR Individueel keuze budget	0		250.000	-250.000		0
BR Bureau Milieumetingen	186.925		15.725			202.650
BR Opleidingsplan	98.546			-98.546		0
BR MRA Externe Veiligheid	16.978			-16.978		0
Geraliseerd resultaat 2015	519.198	-265.725			-253.472	0
Totaal	1.484.260	-265.725	265.725	-436.363	-253.472	794.425

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toelichting verloop reserves

Algemene Reserve

Geen mutaties in 2016.

Bestemmingsreserve Provincietaken

In 2013 is een aantal werkzaamheden voor provincie Gelderland niet uitgevoerd. Het Algemeen Bestuur heeft bij de resultaatbestemming 2013 besloten tot het instellen van deze bestemmingsreserve om kosten die met deze werkzaamheden zijn gemoeid te dekken. In 2016 is afgerond € 71.000 onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve Individueel Keuze Budget

Het Algemeen Bestuur heeft bij de resultaatbestemming 2015 besloten om een reserve IKB in te stellen. Dit ter dekking van het vakantiegeld dat in de maanden juni tm december 2016 op de balans moet worden verantwoord. Deze reserve is in 2016 vrijgevallen om het door medewerkers opgebouwde vakantiegeld in de maanden juni t/m december 2016 te dekken.

Bestemmingsreserve Bureau Milieumetingen

Ten behoeve van dekking van toekomstige kosten van het Bureau Milieumetingen heeft het Algemeen Bestuur in 2014 besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen ten laste van het resultaat 2013. In 2016 is door het Algemeen Bestuur besloten om het resultaat van Bureau Milieumetingen over 2015 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Opleidingsplan

In 2015 is door het Algemeen Bestuur besloten om een gedeelte (€ 111.638) van het resultaat over 2015 toe te voegen aan deze reserve. Met de 1^e begrotingswijziging 2015 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met een onttrekking aan deze reserve ter dekking van de kosten van het opleidingsplan. Het opleidingsplan is niet geheel in 2015 uitgevoerd. Het restant van de reserve van afgerond € 99.000 is in 2016 aan de reserve onttrokken vanwege de hoger opleidingskosten voor een bedrag van € 101.000.

Bestemmingsreserve MRA Externe Veiligheid

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten een bestemmingsreserve ad € 60.000 in te stellen ter dekking van een eventueel tekort op Externe Veiligheid. Het tekort op Externe Veiligheid bedroeg in 2015 afgerond € 43.000. Dit bedrag is in 2015 aan deze reserve onttrokken. Het restant van afgerond € 17.000 is in 2016 vrijgevallen.

Verloop voorzieningen

Verloop van voorzieningen in 2016				
Omschrijving	Stand per 1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2016
Harmonisatietoelage Prov.Gelderland	826.329		70.083	756.246
Stuwmeer verlof Prov.Gelderland	41.229		20.442	20.787
Reiskst woon-werkverk. Prov.Gelderl.	24.509		16.673	7.836
Stuwmeer verlof gemeente Arnhem	5.599		5.599	0
Boete RVU 62+	162.592		162.592	0
Totaal voorzieningen	1.060.258	0	275.389	784.869

Voorziening Harmonisatietoelage

In 2014 is provincie Gelderland is een bedrag van € 925.288 ontvangen ter afkoop van harmonisatiekosten van voormalig personeel van provincie Gelderland dat nu in dienst is van ODRA. Dat bedrag is in 2014 aan de betreffende voorziening toegevoegd. In 2016 is een bedrag van € 45.083 aan deze voorziening onttrokken. Een aantal medewerkers heeft de dienst verlaten. Als gevolg van dit vertrek is gebleken dat de hoogte van deze voorziening, uitgaande van een inflatiecorrectie van 1,5%, € 25.000 te hoog was. Dit laatste bedrag is eveneens ten gunste van het resultaat 2016 vrijgevallen.

Voorziening Stuwmeerverlof Prov. Gelderland

Enkele voormalig medewerkers van provincie Gelderland hadden een verlofstuwmeer opgebouwd ter grootte van € 124.218. Dit bedrag is in 2014 ontvangen en aan de voorziening toegevoegd. In 2016 is voor een bedrag van afgerond € 20.000 aan verlof afgebouwd. Dit bedrag is aan de voorziening onttrokken.

Voorziening Reiskosten Woon-Werkverkeer Prov. Gelderland

Voormalig medewerkers van provincie Gelderland hadden recht op een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer. In het Gelders Sociaal Plan is afgesproken dat medewerkers dit recht tot 1-4-2017 behouden. Ter afkoop van deze vergoeding is van provincie Gelderland een bedrag

van € 70.738 ontvangen. Een bedrag van afgerond € 17.000 is aan deze voorziening onttrokken ter dekking van de uitbetaalde kosten woon-werkverkeer. Het restant zal in 2017 aan de voorziening worden onttrokken.

Voorziening Stuwmeerverlof gemeente Arnhem

Van enkele voormalig medewerkers van gemeente Arnhem bedraagt het resterende opgebouwde stuwmeerverlof per 31-12-2015 € 5.600. In 2016 is deze voorziening afgebouwd.

Voorziening Boete RVU 62+

Per 1 december 2014 zijn 4 medewerkers met vervroegd pensioen gegaan. Het was te verwachten dat de Belastingdienst met een naheffing van maximaal € 162.592 zou komen. Dit bedrag is in 2014 aan de betreffende voorziening toegevoegd. In 2016 is het volledig opgebouwde bedrag aan de Belastingdienst betaald.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

ODRA heeft de volgende niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Huurovereenkomsten

Gehuurd Item	Gehuurd van	Startdatum	Einddatum	Waarde resterend contract bedrag
Markt 23	Prov. Gelderland	01-04-2013	31-03-2019	€ 47.000

Diversen

Gastheerschap Gemeente Arnhem Stadhuis (gedeelte, incl. dienstverlening)

Gemeente Arnhem	01-04-2013	31-12-2017	€ 1.800.000
-----------------	------------	------------	-------------

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

4.10 Schatkistbankieren

Het drempelbedrag dat buiten het Schatkistbankieren mocht blijven bedroeg in 2016 € 1.750.000.

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.750			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	62.622	111.862	79.294	72.302
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	688	1.229	862	786

4.11 Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (jaar T-1)	
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa						
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05</i>	
1			lenM/BSK-2014/169607	€ 180.892	€ 0	€ 7.002	€ 0	Eindverantwoording Ja/Nee
			Kopie beschikingsnummer	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 11</i>
1			lenM/BSK-2014/169607	€ 0	€ 332.882	€ 0	€ 0	Ja

5 Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2017,

De voorzitter,

de secretaris,

Mevrouw W. Ruwhof

de heer ing. J.B.H. Robben

6 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de Jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV); zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de relevante verordeningen, zoals opgenomen in het Controleprotocol 2015-2017 Omgevingsdienst Regio Arnhem voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- het overzicht van baten en lasten over 2016;
- Verantwoording SISA "Subsidieregeling sanering verkeerslawaal
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 december 2015 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals verelst in de Verordening Inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 142.800, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

het Jaarverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van Omgevingsdienst Regio Arnhem, zoals opgenomen in Controleprotocol 2015-2017 Omgevingsdienst Regio Arnhem voor de accountantscontrole op de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige Interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de Jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze Jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidselzen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de Jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de Jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en;
- het evalueren of de Jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de Jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het dagelijks bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 13 april 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B. Smeenk RA

